

Dönem : 3

Toplantı : 2

MILLET MECLİSİ S. Sayısı : 201 e 2 nci ek

**Serbest Meslek Toplumsal Güvenlik Kurumu Kanunu tasarısı ile
Bursa Milletvekili Kasım Önadım'ın, Esnaf ve Sanatkârlar Sosyal
Sigortalar kanunu teklifi ve 4 numaralı Geçici Komisyon
raporu (1/490, 2/13)**

T. C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Tetkik Dairesi

Sayı: 71-1216/8063

11 . 6 . 1971

Millet Meclisi Başkanlığına

Çalışma Bakanlığınca hazırlanan ve Türkiye Büyük Millet Meclisine arzı Bakanlar Kurulunca 10 . 6 . 1971 tarihinde kararlaştırılan «Serbest Meslek Toplumsal Güvenlik Kurumu kanunu tasarısı» ile gerekçesi ilişik olarak sunulmuştur.

Gereğinin yapılmasını rica ederim.

Prof. Dr. Nihat Erim

Başbakan

Serbest Meslek Toplumsal Güvenlik Kurumu kanun tasarısının gerekçesi

334 sayılı Anayasamızın 48 nci maddesi, «Herkes, sosyal güvenlik hakkına sahiptir» hükmü ile bütün vatandaşların bu haktan yararlanması gerektiğini belirtmiş ve devamla bu hakkın bağlanması için örgüt kurma ve kuruldurma ödevini de Devlete vermiş bulunmaktadır.

Bu ödev halen en geniş oranda Sosyal Sigortalar Kurumunca yerine getirilmektedir. Ancak bu kurumca uygulanmakta olan 506 sayılı Kanun, kural olarak tarım kesimi dışında, hizmet akdine dayanılarak bir işveren tarafından çalıştırılan kimseleri kapsamamaktadır. Ayrıca memur sayılanların sosyal güvenlikleri de 5434, 657 ve 1327 sayılı kanunlarla kurulan veya kurulacak olan sandıklar yoluyla sağlanmaktadır.

Bu durumda, halen hiçbir yolla Sosyal güvenliğe sahip bulunmayanlar, tarım kesiminde çalışanlarla serbest meslek erbabıdır.

Çeşitli kanunlarla örgütlenmiş bulunan doktor, mühendis, sanayici, tüccar, esnaf ve sanatkâr gibi serbest meslek sahiplerinin sayıları hakkında kesin bir istatistikî bilgi elde edilememiş olmakla birlikte büyük bir yekûn teşkil ettikleri tahmin edilmektedir. 506 sayılı Kanunun bütün yurttaki tek işçi çalıştıran işyerlerini de kapsamına aldığı göz önünde bulundurulursa bir hizmet andine göre çalıştırılanların sosyal güvenliğinin sağlanmış olduğu, fakat buna rağmen esas iş sahibi olan büyük bir gurubun halen bu haktan yoksun kaldığı gerçeği ortaya çıkar. 1969 yılı sonu itibariyle sosyal güvenlikli olanların aktif nüfusa oranı % 13,2 dir. Bu oran düşündürüçüdür.

Anayasamızın 48 nci maddesindeki emredici hüküm karşısında, bu grupun da sosyal güvenliğe kavuşturulması zorunlu görülmektedir.

Bilindiği üzere, 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun genel ilkesi, bir başkasının hizmetini gören, işçi durumundaki kimseler için sigortalanma zorunluğu getirmesidir. Aynı Kanunun 86 nci maddesinde bu Kanuna göre sigortalı sayılmayanların, yani bir işverene bağlı olmamak-

şzın çalışanların, topluluk sigortası yoluyla geçitli sigorta kollarına girmeleri imkânı bahşedilmektedir. Ancak, bu şekildeki sigortalama, ilgililerin isteğine bırakıldığı için, bugüne kadar pek fazla uygulama alanı bulamamıştır. Sosyal güvenliğin, kişiler için bir hak olduğu kadar aynı zamanda kaçınılması mümkün olmayan bir yükümlülük olarak kabulü çağdaş uygarlığın gereklerinden biridir. Bu nedenle serbest meslek sahiplerinin de, şimdilik, hiç değise, uzun vâdeli sigorta kolu olan mâlûllük, yaşlılık, ölüm sigortalarına zorunlu olarak tâbi tutulmaları uygun olacaktır.

Bu anlayıştan hareketle serbest meslek sahiplerinin özel durumları ve topluluk sigortasının arzu edilen neticeyi sağlayamamış olması karşısında yeni bir sosyal güvenlik müessesesi kurulması yoluna gidilmesinde zorunluk görülmektedir.

Bu suretle, serbest meslek sahiplerinin uzun vâdeli sosyal güvenlikleri sağlanırken, bu görevleri yerine getirecek bir örgütün kurulması gerekmiş; her iki husus tek kanun içerisinde düzenlenmiştir.

Devlet Plânlama Teşkilâtının sosyal güvenlik kuruluşlarını tek elde toplama ve yönetme görevini de ilerde gerçekleştirecek biçimde; bu kurum, fonlarını geliştirdikten ve güclendirdikten sonra birleştirmeleri öngörülebilecektir. Böyle bir birleşimin on yıl içinde gerçekleşmesi beklenir.

Madde 1. — Bu maddede kanunun amacı ile kurulacak kurumun adı belirtilmiş, ayrıca kanun metninde tekrarlara yer verilmemesi için, kurum deyiminin Serbest Meslek Toplumsal Güvenlik Kurumu'nu belirttiği açıklanmıştır.

Kurumun, uyguladığı sigorta gereği kâr amacı gütmeyen özerkliği bulunan, tüzel kişilikte bir Devlet kurumu olması, özel sigorta şirketleri için kanunlarla tanınan imkânlardan yararlanabilecek bir durumda bulunması, bir Devlet kuruluşu olmakla birlikte, özel hukuk hükümlerine göre tasarruf ehliyetinde bulunması ve işlemlerini ticaret usullerine göre yürütmesi, Devlet maliyesine ait usul ve kayıtlarla bağlı olmaksızın özerklik esaslarına uygun olarak işlenmesi öngörülmüş ve bu hususlar maddede düzenlenmiştir. Yine maddede kurumun yüksek denetleme kurulunca denetlenmesi öngörülmüştür.

Madde 2. — Kurumun organları belirtilmiştir.

Madde 3. — Genel müdürlük kuruluşu açıklanmıştır.

Madde 4. — Genel müdür ile yardımcılarının atama ve değiştirilmeleri usulü ile bu görevlere atanabilmeleri için gerekli olan şartlar düzenlenmiştir.

Madde 5. — Genel müdürün görev ve yetkilerine maddede yer verilmiştir.

Madde 6. — Kurum personeli atama yetkisi belirtilmiştir.

Madde 7. — Kurum personeli hakkında uygulanacak yasa açıklanmıştır.

Madde 8. — Kurumun en yüksek seviyesindeki yönetme ve karar organı olan yönetim kurulunun teşekkülü ile üyelerinin atama ve seçimi hususunu düzenlemek üzere madde kaleme alınmıştır.

Madde 9. — Yönetim kurulunun toplanma ve karar verme şekli belirtilmiştir.

Madde 10. — Yönetim kurulunun görev ve yetkileri sayılmıştır.

Madde 11. — Kurumun danışma organı olan genel kurulun kuruluşu maddede belirtilmiş Hükmüt ile sigortalıların temsil edilmesi ve bilim adamlarının katılması öngörülmüştür.

Madde 12. — Genel kurulun toplanma zamanı ve toplantı yeter sayısı açıklanmıştır.

Madde 13. — Genel kurulun görevlerine yer verilmiştir.

Madde 14. — Genel kurul üyelerinin yollukları düzenlenmiştir.

Madde 15. — Kurumun gelirleri açıklanmıştır.

Madde 16. — Kurum, serbest meslek sahiplerinin sosyal güvenliklerini sağlama gayesiyle kurulmuş olup, geliri esas olarak, sigortalılardan tahsil olunan sigorta primlerinden ibaret bulunmaktadır.

Her sigorta kolu için tesbit olunan sigorta primi oranının sigortalılar bakımından fazla bir malî yük teşkil etmemesi için ancak gerekli sigorta yardımlarının sağlanmasını sağlayacak ve görevli kurumun yönetim giderlerini karşılayacak giderler göz önüne alınarak tayıni cihetine gidilmesi asıldır.

Pek nazik bir fon olarak mütalâası icabeden sigorta karşılıklarının plâsman sahalarının tesbitinde çok hassas davranmanın zorunlu bulunduğu çok açıktır.

Paranın satınalma gücünde görülmekte olan değişiklikler sigorta fonlarının daha emin ve verimli bir şekilde işletilmesini sağlayacak biçimde madde kaleme alınmıştır. Ayrıca kapsama giren küçük esnaf ve sanatkârlara işletme kredisi sağlanması da öngörülmüştür.

Madde 17. — Kurum mallarının daha güvenli bir şekilde korunması ve özel hukuk alanında da gerekli teminatın sağlanması bakımından bu madde düzenlenmiştir.

Madde 18. — Kurum işlerinin daha çabuk yürütülmesi ve özel hukuk hükümlerine göre tasarrufta bulunulması bakımından, bâzı kanunların bağlayıcı hükümlerine tabi olmaması gerektiği düşünüldüğünden madde bu anlayışla düzenlenmiştir.

Madde 19. — Kurumun sosyal görevi dikkate alınarak dâva ve icra işlerinin ivedilikle sonuçlandırılması gereği maddede yer almıştır.

Madde 20. — Serbest meslek sahiplerinin sosyal güvenliği ile görevlendirilen, geliri bu kanuna göre tahsil ettiği primlerden ibaret bulunan ve hiçbir kâr gayesi olmaksızın sigortalılara kanunla tanınmış hak ve yararları sağlamak üzere çalışacak olan kurumun vergi, resim ve hareketan başışık olması öngörülmüş ve madde bu hususu kapsıyacak biçimde kaleme alınmıştır.

Madde 21. — Kurumun kanunen yerine getirmekle yükümlü bulunduğu hizmetlerin yapılmasında gerekli sürat ve kolaylığın sağlanması maksadiyle kendisine bağlı tüzel kişiliği haiz müesseseler kurabilmesi uygun görülmüştür.

Madde 22. — Kurumun kuruluşunu sağlamak üzere ihtiyaç duyduğu paranın genel bütçeden karşılanmasına bu maddede yer verilmiştir.

Madde 23. — Kurumun milli bankalardan ölünc alabilmesi bakımından madde düzenlenmiştir.

Madde 24. — Maddede kimlerin kanundan yararlanacağı, hangi sigorta kollarının uygulanacağı belirtilmiş, kanundan yararlanamayacaklar da sayılmıştır.

Madde 25. — Gerek Anayasamızın 46 ncı maddesi gerek sosyal sigorta prensipleri, sosyal sigortacılığın mecburi olarak uygulanmasını öngörmektedir.

Halen 5434 sayılı Emekli Sandığı ile 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununda olduğu gibi; sigortalı olmak hak ve yükümlünden feragat ve istinkâf edilememesi gerekmektedir.

Madde 26. — Sigorta uygulaması ve her sigortalı adına gerekli kayıtların tesis edilebilmesi için, Kuruma her şahsın haber verilmesi zorunlu bulunduğundan madde ile bu husus sağlanmıştır.

Madde 27. — Mâlûllük Sigortasından sigortalılara yapılacak yardım belirtilmiştir.

Madde 28. — Bu kanun anlamında mâlûllük hali belirtmekte olup hangi hallerde sigortalının çalışma gücünün en az üçte ikisini kaybetmiş sayılacağı hususunun bir tüzükte belirtileceği öngörülmektedir.

Madde 29. — Mâlûllük sigortasından aylık bağlanmasına hak kazanabilmek için gerekli şartlar belirtilmiştir.

Madde 30. — Sigortalıya bağlanacak mâlûllük aylığının hesabının, son yıllarda Emekli Sandığı ve Sosyal Sigortalar Kurumu kanunlarında yapılan yenilikler de göz önünde bulundurulmak suretiyle nasıl yapılacağı belirtilmiş ve çalışma hayatını teşvik edici hükümler getirilmiştir.

Madde 31. — Mâlûllük aylığının hangi tarihten itibaren ödeneceği açıklanmıştır.

Madde 32. — Mâlûl sigortalıların durumlarında ortaya çıkabilecek değişikliklerin takip ve kontrol edilebilmesi ve haklarında yeni mâlûllük durumlarına göre işlem yapılabilmesi için bunların muayeneye tabi tutulabilmelerini sağlamak için madde kaleme alınmıştır.

Madde 33. — Kontrol muayenesi sonunda mâlûllük hali ortadan kalkanlarla, her hangi bir sosyal güvenlik müessesesi ile ilgili olanların, mükerrer yardım sağlamamak amacı ile, mâlûllük aylıklarının kesileceği hükme bağlanmıştır.

Madde 34. — Yaşlılık sigortasından sağlanan yardımlar sayılmıştır.

Madde 35. — Yaşlılık sigortasından aylık bağlanırken serbest meslek erbabının özel durumu ile sosyal sigorta normları nazara alınmak suretiyle hak kazandırıcı şartlar derpiş edilmiştir.

Madde 36. — Bağlanacak yaşlılık aylığının hesabında, satınalma gücünü en iyi aksettiren son yıla ait gelir kademeleri esas alınmış, çalışmayı teşvik bakımından fazla hizmet yılları için, emekli aylığı miktarını artıran bir sistem getirilmiştir.

Madde 37. — Yaşlılık aylığının hangi tarihten itibaren ödeneceği belirtilmiştir.

Madde 38. — Yaşlılık aylığının hangi hallerde kesilip, hangi hallerde yeniden başlayacağı tesbit edilmiştir.

Madde 39. — Yaşlılık aylığından yararlanmak için gerekli şartları yerine getirememiş bulunan kimselere prim ödeme süresi için bir kayıtlama yapılmaksızın, ödedikleri primlerin istekleri halinde geri verileceği hükme bağlanmıştır.

Madde 40. — Ölüm sigortasından bağlanan yardımlar sayılmıştır.

Madde 41. — Sigortalının ölümü halinde gerideki hak sahiplerine aylık bağlanabilmesi için, sigortalının hangi şartları yerine getirmiş bulunmasının gerektiği maddede açıklanmıştır.

Madde 42. — Ölüm sigortasından, hak sahiplerine yapılacak tahsislere esas tutulacak aylıkların ne suretle tesbit edileceği belirtilmiştir.

Madde 43. — Ölüm aylığının haksahiplerine hangi tarihten itibaren ödeneceği açıklanmıştır.

Madde 44. — Ölen sigortalının hak sahiplerinin aylığa hak kazanamamaları halinde sigortalının ödediği primlerin toptan ödeme şeklinde bu kanunda belirtilen haksahiplerine geri verileceği öngörülmüştür.

Madde 45. — Ölüm sigortasından aylık bağlanmasına veya toptan ödeme yapılmasına hak kazanan hak sahiplerinin kimlerden ibaret olduğu ve bunlara hangi oranlarda tahsis yapılacağı, hak sahiplerinin aylıklarının hangi durumlarda alabilecekleri belirtilmiştir. hangi durumlarda alabilecekleri belirtilmiştir.

Madde 46. — Ölüm sigortasından aylık bağlanmış bulunan hak sahiplerinin hangi hallerde aylıklarının kesileceği maddede belirtilmiş olup, evlenmemiş veya her ne suretle olursa olsun dul kalmış kız çocuklarının, geçimini sağlayacak başka bir geliri olmamak kaydıyla, hayatları boyunca, sigortalı anne veya babalarından ötürü ölüm aylığı alabilecekleri hükme bağlanmış bulunmaktadır.

Madde 47. — Sigortalının veya bu kanuna göre mâlûllük, yaşlılık aylığı almakta olan kimselerin ölümleri halinde ailesine verilecek cenaze masrafı karşılığı miktar belirtilmiştir, ayrıca bu miktarın Bakanlar Kurulu kararıyla yükseltilebileceği derpiş edilmiştir.

Madde 48. — Bu kanunda belirtilen yardımlarla yönetim giderlerini karşılamak üzere prim alınması, yönetim giderlerinin yıllık gelirlerinin % 10 unu aşmaması gereği maddede yer almıştır.

Madde 49. — Bu kanun gereğince alınacak primin nisbeti % 13 olarak hesaplandığından ve kendi adına çalışanların, primlerin tamamını kendileri ödemesi gerektiğinden madde buna göre kaleme alınmıştır.

Serbest meslek erbabının yaşlılık yardımı almak için mesleği bırakma durumu özellik taşımaktadır. Bu bakımdan gerçek ihtiyarlık yaşının 60 ın üstünde olması da düşünülebilir. Bu sınır ancak uygulama ile elde edilebilecektir. Tasarının 75 nci maddesi her beş yılda bir teknik bilânçonun yapılmasını ve buna göre tedbirler alınmasını öngörmektedir. Bu grupun primlerinin tamamını kendileri ödiyeceği ve ödeme güçleri de dikkate alınarak başlangıçta % 13 oranında prim alınması mümkün olabilir.

Öte yandan sigortalılık haklarından yararlanmak için ölüm ve mâlûllükte «beş yıl», yaşlılıkta onbeş yıl bekleneceğinden ilk beş yılın sermaye birikimi dönemi olduğu dikkate alınarak net pri-

min bu deneme döneminden sonra uygulanmasının getireceği gerçek rakamlara göre ayarlanması düşünülmektedir.

Maddenin ikinci fıkrası ödenen primlerin tamamının vergi uygulamasında gider yazılabileceğini öngörmektedir.

Madde 50. — Bir işverene hizmet akdiyle bağlı olmaksızın kendi adına ve hesabına çalışanların günlük ve aylık gelirlerinin miktarının tesbitinde güçlükler ve bu gelirlerde sürekli değişiklikler olabileceği dikkate alınarak, Kurumun malî bünyesinde istikrar sağlamak ve prim tahakkuk ve tahsilâtı işlemlerine pratik ve süratli bir işlerlik sağlamak amacıyla, hizmet akdiyle çalışanlarda olduğu gibi günlük veya aylık kazançlar üzerinden primlerin tahsil edilmesi şeklindeki uygulamadan farklı olarak, prime esas kazanç sigortasının bildirimine bağlı tutulmuş ve onbir basamağa ayrılmak suretiyle prim matrahının tesbiti uygun görülmüştür. Bu bildirimler yalnızca bu kanunla uygulanacak sosyal güvenliğe esas olacaktır. Başkaca bakımlardan sigortalının gerçek kazancına esas sayılamıyacaktır.

Birinci basamağın tesbitinde asgari ücret, 11 nci basamağın tesbitinde ise, sosyal sigortalar uygulamasında prime tabi kazançlar tabanının yükseltilmesine ilişkin ve Parlâmento gündemine intikal etmiş bulunan kanun teklifleri esas alınmıştır.

Madde 51. — Bu maddede, sigortalılara iktisadi güc ve ihtiyaçlarına göre 50 nci maddede belirtilen basamaklardan dilediğini seçme hakkı tanınmıştır.

Madde 52. — Bu madde ile, sigortalıya isteğine ve gelir durumundaki gelişmelere göre daha yukarı gelir basamaklar üzerinden prim ödeme imkânı verilmiştir.

Madde 53. — Sigortalıların kanunla tanınan ve güven altına alınan haklarının sağlanabilmesi ve gerekli yardımların zamanında yapılabilmesi, bunlara ait giderleri karşılamak üzere alınan primlerin vaktinde tahsil edilmesiyle mümkün olabilir.

Prim tahsilâtının gecikmesi veya tahsilât yapılamaması sigorta yardımlarının sağlanmasını imkânsız hale getirebilir.

Bu sebep ve zaruretle, prim tahsilâtının sağlam esaslara bağlanması gerekmektedir.

Maddede primlerin ödenme dönemleri belirtilmiş ve zorunlu sosyal sigorta anlamı içerisinde, primlerin süresi zarfında ödenmemesi halinde geçecek zamana göre artırılacak gecikme zammı ile, kanuni faizin tahsili esası öngörülmüştür.

Madde 54. — Maddede, primlerin zamanında ve gecikmeye meydan verilmeden tahsilini teminen, sigortalıya yapılacak tebligat üzerine düzenlenecek belgelerin tabi olacağı işlem belirtilmiştir.

Madde 55. — Maddede fuzulen tahsil edildiği anlaşılan primlerin zaman aşımı süresi içinde, geriverilmesi derpiş edilmiş ve ayrıca bu takdirde mâlûllük, yaşlılık ve ölüm sigortalarından aylık alanlar hakkında yapılacak işlem açıklanmıştır.

Madde 56. — Hangi hastane sağlık kurullarından alınan raporların, bu kanunun uygulanmasında geçerli sayılacağı maddede belirtilmiş ve sigortalılar tarafından yapılacak itirazların, Sosyal Sigortalar Yüksek Sağlık Kuruluna yapılacağı esas belirtilerek bu hususlarda yapılacak hizmet karşılığı masrafın, Sosyal Sigortalar Kurumu ücret tarifesi üzerinden mezkûr Kuruma ödeneceği vaz'edilmiştir.

Madde 57. — Çeşitli sigorta kollarından aynı zamanda aylık bağlanmasına hak kazanılması halinde ne surette tahsis yapılacağı maddede açıklanmıştır.

Madde 58. — Bağlanan aylıkların üç ayda bir ve peşin olarak verilmesi, durum değişikliği veya ölüm halinde bunların geri alınmaması düşünülmüş ve madde bu maksatla kaleme alınmıştır.

Madde 59. — Sigortalı, bu kanuna tabi hizmetleri dışında, diğer sosyal güvenlik müesseseleri olan Sosyal Sigortalar Kurumu, 506 sayılı Kanunun geçici 20 nci maddesinde belirtilen emekli sandıkları ile kanunla kurulu diğer emekli sandıklarına tabi olarak da çalışmış bulunuyorsa, bu sürelerinin de, 228 ve 1214 sayılı kanunlarda belirtilen esaslar dairesinde birleştirileceği hükme bağlanmıştır.

Madde 60. — Sigortalı için derpiş edildiği gibi, mâlûl koca ve çocukların da kontrol muayenelerinden geçirilmeleri zorunlu olduğundan, madde bu hususu sağlamak amacıyla sevk edilmiştir.

Madde 61. — Sosyal sigorta hizmetlerinde yardımların zamanında yapılması esastır.

Kurumca, aylık veya toptan ödemeye hak kazananlara işlemlerinin her hangi bir nedenle uzaması halinde, avans verilebilmesi düşünülmüş ve madde bu yolda hazırlanmıştır.

Madde 62. — Sigortalılarla hak sahiplerine ve gerekiyorsa bunların refakatçilerine, başka yerlerdeki sağlık kurumlarına gönderilmeleri halinde, Çalışma Bakanlığınca onanacak tarifeye göre yol paraları ile zorunlu giderlerinin ödeneceği bu madde ile hükme bağlanmıştır.

Madde 63. — Üçüncü bir kimsenin suç sayılır davranışı sonucu Kurumca yapılacak yardımların, özel hukuk hükümlerinin sağladığı imkânlardan yararlanılarak rücu edilmesi öngörülmüş ve madde buna göre kaleme alınmıştır.

Madde 64. — Kurumun savelikten bilgi istiyebilmesini sağlamak üzere madde sevk edilmiştir.

Madde 65. — Mâlûllük, yaşlılık ve ölüm sigortalarından bağlanacak aylıklarla yapılacak toptan ödemelerin Kurumca ilgililere bildirilmesi ve itiraz halinde yürütülecek işlem maddede belirtilmiştir.

Madde 66. — Bu kanunun uygulanmasında, yaş ile ilgili hususlarda gözönüne alınacak esaslar maddede belirtilmiştir.

Madde 67. — Sigorta yardımlarının nafaka borçları dışında haciz veya başkasına devir ve temlik edilmemesi ilkesine uygun olarak bu madde konulmuştur.

Kurumca fuzulen ödenen aylık ve yardımların istirdadında kolaylık sağlamak bakımından, Emekli Sandığı Kanununda ve uygulamasında olduğu gibi 2 nei fıkraya yer verilmiştir.

Madde 68. — Kurumun teftişe yetkili memurlarının işyerlerinde sigorta tatbikatı dolayısıyla lüzumlu teftişleri yapabilmeleri için gerekli yetkilere haiz olması zaruri olduğundan madde buna göre yazılmıştır.

Madde 69. — Sigorta uygulaması ile ilgili tebligatın 7201 sayılı Tebligat Kanunu hükümlerine göre yapılması her bakımdan isabetli olduğundan bu madde konulmuştur.

Madde 70. — Sigorta uygulamasından doğacak uyuşmazlıkların, bu alanda yetkili özel mahkemelerde çözümünü uygun ve isabetli olduğundan madde buna göre yazılmıştır.

Kurumun açacağı dâvalarda uygulanacak zamanaşımı süresinin 10 yıl olacağı hususuna yer verilmiştir.

Madde 71. — Kanunda öngörülen tüzüklerin hazırlanması ve yürürlüğe konması açıklanmıştır. Tüzükler yürürlüğe girinceyedeğin yapılacak işlem maddede düzenlenmiştir.

Madde 72. — Mâlûllük, yaşlılık ve ölüm sigortalarından yardımlara hak kazanmak için belirli bir süre sigorta primi ödemek gerekmektedir.

Bu sürelerin belirtilmesinde; «tam yıl» deyimininin 360 takvim gününü «ay» deyiminin de 30 takvim gününü anlattığı maddede açıklanmıştır.

Madde 73. — Bu kanuna göre Sigortalı olduğu tesbit edilenlerin, bu tesbite karşı itiraz hakları bulunduğu ve itiraz yeri maddede belirtilmiştir.

Madde 74. — Sigortadan yararlanacakların ömürleri boyunca alacakları ödemeleri karşılamak üzere, her yıl tahakkuk eden primlerinden aşağıdaki karşılıklar ayrılır.

a) Matematik karşılıklar; her yıl sigortadan aylık bağlanan mâlûller yaşlılar ve ölenlerin hak sahiplerine bağlanan üç aylıkların aktüaryel faiz sınırı gözönünde tutularak hayatları boyunca alacaklarını, gelirlerin peşin değeridir. Her yıl düzenlenen gelir - gider dengesinde gider olarak yazılır.

b) Ödenmiş primler karşılığı; sigortalıların ödedikleri primlerden her yıl yapılan gidere «matematik karşılıklar ve diğer karşılıklar dâhil» çıkartıldıktan sonra geri kalan meblâğ, sigortalıların gelecekte karşılayacakları mâlûllük, yaşlılık ve ölümlerinde bağlanacak aylıklarda kullanılmak üzere ayrılan karşılıklardır.

c) Taşınır ve taşınmaz mallar için iç sigorta fonları karşılığı; Kurumun sahip olacağı taşınır ve taşınmaz mallarının yangına ve kazaya karşı olan karşılıklardır. Bu karşılıklar, bugün için

mevcut Sigorta Şirketleri aracılığı ile yapılmaktadır. Kurumun bu husustaki sigorta işlerini kendi bünyesinde yapması yararına olacaktır.

ç) Diğer karşılıklar ve pozisyonlar;

Saymanlık Yönetmenliklerinin gerektirdiği karşılıklardır. Madde de buna göre kaleme alınmıştır.

Madde 75. — Kurum, ayrı ayrı özellik taşıyan kütlelere muhatap olduğu için, halen, yapılan teknik prim hesaplarının gelecekte ne derece isabetli olarak tecelli edeceği kesinlikle bilinmese de uygulamada alınacak sonuçlara göre tedbir almak tabiidir. Bu sebepten dolayı her beş yılda yapılacak olan teknik bilançoların ışığı altında prim oranının ayarlanması ve yardımların azaltılıp çoğaltılması gereklidir. Bu sebepten aktüaryaya bilançonun her beş senede bir yapılması uygun görüldüğünden madde sevk edilmiştir.

Madde 76. — Uygulamada kolaylık sağlamak amacıyla, bağlanacak aylıkların lira kesirlerinin liraya iblâğı düşünülmüş ve madde bu anlayışla kaleme alınmıştır.

Madde 77. — Aylık bağlanan kimselerin durumlarında değişiklik olması halinde yeni aylığın hangi tarihten başlayacağı hususu maddede gösterilmiştir.

Madde 78. — Sigorta haklarının istenilebilmesi için beş yıllık süre uygun görülmüş ve bu süre içinde istenilmeyen hakların düşmesi esas kabul edilerek madde bu amaçla kaleme alınmıştır.

Madde 79. — Sigorta uygulamasının gereği gibi sağlanabilmesi ve primlerin tahsilinde yardımcı olması için, yükümlülüğün hükme bağlanması zorunlu olduğundan, bu hususta uygulanacak ceza maddede gösterilmiştir.

Geçici Madde 1. — Hizmetin aksamadan yürümesini sağlamak için ihtiyacı karşılayacak Kurum örgütünün kurulmasını takiben kanunun uygulanması saptandığından madde buna göre düzenlenmiştir.

Geçici Madde 2. — Sosyal Sigortaların uzun vâdeli kolları olan mâlûllük, yaşlılık ve ölüm sigortalarının kurulduğu tarihte ileri yaşta bulunmaları sebebiyle bu sigortalardan aylık bağlama şartlarını yerine getirmeleri çok güç olan sigortalılara, eski hizmetleri için borçlandırma dahi yapılmadan asgari ve istisnai şartlarla aylık bağlanabilmesini sağlamak için bu madde kaleme alınmıştır.

Geçici Madde 3. — Sigorta uygulaması ve her sigortalı adına gerekli kayıtların tesis edilebilmesi ve zorunlu sigorta uygulamasının sağlam yürütümünü sağlamak amacıyla, her şahsın belli bir süre içinde Kurumca tescil edilmesi gerekli bulunduğundan, madde bu gereğin yerine getirilebilmesi için konulmuştur.

Geçici Madde 4. — Medenî Kanunumuzun yürürlüğe girmesinden önce, evlenen ve birden fazla karısı bulunan sigortalıların ölümü halinde eşlerine bağlanacak aylıkların karılarına bölüneceği hususu maddede tasrih edilmiştir.

Madde 80. — Kanunun yürürlük tarihi açıklanmıştır.

Madde 81. — Kanunun Bakanlar Kurulunca yürütüleceği maddede belirtilmiştir.

4 numaralı Geçici Komisyon raporu

Millet Meclisi
4 numaralı Geçici Komisyonu
Esas No. : 2/13, 1/490
Karar No. : 3

9 . 7 . 1971

Yüksek Başkanlığa

Bursa Milletvekili Kasım Önadım'ın Esnaf ve Sanatkârlar Sosyal Sigortalar kanun teklifi Genel Kurulun 26 . 12 . 1969 tarihli 20 nci Birleşiminde kurulması kabul edilmiş bulunan Geçici Komisyonumuzda, ilgili Çalışma, Sanayi, Maliye, İçişleri, Ticaret ve Adalet bakanlıkları ile Türkiye Esnaf ve Sanatkârları Konfederasyonu temsilcilerinin ve teklif sahibinin iştirakiyle tetkik ve müzakere olunmuştur.

Ancak, geçen toplantı yılında mezkûr teklifle ilgili komisyon raporu Millet Meclisi gündemine girip görüşülememiş bu arada siyasi partilerin mevcudolanlarının değişmesi nedeniyle 22 . 1 . 1971 tarihli 40 nci Birleşiminde kurulması kabul edilmiş bulunan ve yeniden teşekkül eden Geçici Komisyonumuzda teklifin tümü üzerinde yapılan görüşmeler sonucunda mevcudun ittifağıyla tekabül edilmiş öncelik ve ivedilikle görüşülmek üzere Millet Meclisi Başkanlığına sunulmuştur.

Millet Meclisi gündeminde yer alan teklif ve Komisyon raporu Millet Meclisinin 21 . 6 . 1971 günlü 117 nci Birleşiminde görüşülmeye başlanmıştır.

Teklifin tümü üzerinde görüşmeler sonuçlanmış maddelere geçilmesi Millet Meclisince karara bağlanarak kabul edilmiş,

Ancak, bu arada Hükümet tarafından da aynı mahiyette bir tasarrufların (Serbest Meslek Toplumsal Güvenlik Kurumu kanun tasarısı) adı ile bir tasarrufların Millet Meclisine havale edildiği anlaşılmış, bu konuda daha geniş kapsamlı ve daha müttekâmil bir metin hazırlamak iyi niyet ve düşüncesiyle tasarı da Komisyonumuza havale buyurulduğu takdirde teklifin ihtiva ettiği maddeler ve komisyon değişikliği ile karşılaştırılarak müştereken mütalâa etmenin faydalı olacağı ileri sürülerek Millet Meclisi tarafından uygun görüldüğü takdirde maddelerin Komisyona iadesi hususu Komisyonumuzca talebedilmiş idi.

Gerek Komisyonumuzun talebi ve gerekse tasarrufların Komisyonumuzda görüşülmek üzere Komisyonumuza havalesi hususundaki Hükümet adına Çalışma Bakanı Atılâ Sav'ın talebi Millet Meclisince kabul edilmiştir.

Komisyonumuz geri aldığı teklifin ihtiva ettiği maddelerle Hükümet tasarruflarının maddelerini karşılaştırmak suretiyle müzakerelere 30.6.1971 gününde 10,30 da başlamış ve Komisyonunda görüşmeler 1 . 2 . 1971, 2 . 7 . 1971, 7.7.1971 günlerinde devam etmiş 8 . 7 . 1971 gününde de toplantıda çalışmalarını tamamlamıştır.

Madde 1. — Kuruluşla ilgili bu maddede Hükümet tasarruflar ile teklifin Komisyonca karara bağlanmış maddesi müzakere edilmiş sonuçta kanunun getireceği sosyal güvenlik imkânlarını esnaf ve sanatkârlar dışında bazı diğer meslek mensuplarına da teşmil etmenin faydalı olacağı üzerinde durulmuş ve kuruluşla ilgili maddenin buna göre tedvini uygun görülmüştür. Bu konuda Bursa Milletvekili Kasım Önadım tarafından verilmiş önerge kabul edilmiştir. Kabul edilen önergeye göre madde : Kanunda yazılı sosyal güvenlik hükümlerini uygulamak ve Çalışma Bakanlığına bağlı olmak üzere, Esnaf ve Sanatkârlar ve diğer bağımsız çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu kurulmuştur.

Kurum, kısaca; (Bağ - Kur) diye anılır.

Kurum, bu kanun ve özel hükümlerine tabi, malî ve idari bakımdan özel bir kamu tüzel kişidir; merkezi Ankara'dadır.

Kurumu, Yüksek Denetleme Kurulu denetler. Şeklinde karara bağlanarak Komisyonumuzca kabul edilmiştir.

Madde 2. — Kurumun organlariyle ilgili bu maddede Hükümet tasarısı ile teklif ve teklif müzakeresi sonucu verilmiş Komisyon raporu arasında bir değişiklik olmadığı cihetle Komisyon raporu benimsenmiştir.

Madde 3. — Genel Müdürlük kuruluşu ile ilgili 3 nci maddede Hükümet tasarısının 3 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Madde 4. — Genel müdür ve yardımcıları ile ilgili bu maddede tasarı ve komisyon raporunda mevcut teklif maddeleri müştereken müzakere edilmiş, sonuçta Sivas Milletvekili Teyfik Koraltan tarafından verilen bu maddeyle ilgili önerge kabul edilerek madde metni kabul edilen önergeye göre düzenlenmiştir.

Madde 5. — Genel müdürün görevleri ile ilgili bu madde Hükümet tasarısı ve komisyon raporu nazarı itibara alınarak müzakere edilmiş neticede Zonguldak Milletvekili Kevni Nedimoğlu tarafından bu maddeyle ilgili verilmiş önerge Komisyonumuzca kabul edilmiş madde metni önerge esasına uygun şekilde tertiplenmiştir.

Madde 6. — Komisyon raporundaki teklifin ilgili maddesi ve tasarının bu konudaki maddesi müştereken görüşülmüş atama yetkisi ile ilgili tasarı madde metni aynen Komisyonumuzca kabul edilmiştir.

Madde 7. — Personel rejimi ile ilgili bu maddede komisyon raporu ve tasarı hükümleri müştereken müzakere edilmiş neticede Hükümet tasarısının ilgili maddesi matlâbı (Personel rejimi) olarak değiştirilerek madde metni Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Madde 8. — Komisyon raporunda mevcut teklifin 8 nci maddesi ve Hükümet tasarısındaki ilgili madde müştereken müzakere edilmiş sonuçta (Yönetim Kurulunun teşekkülü) ile ilgili bu madde hakkında Sivas Milletvekili Teyfik Koraltan tarafından verilmiş önerge Komisyonca kabul edilerek madde metni önergeye uygun olarak tanzim edilmiştir.

Madde 9. — (Toplantı ve karar sayısı) ilgili bu madde komisyon raporu, teklif metni ve Hükümet tasarısı müştereken nazarı itibara alınarak müzakere edilmiş komisyonca değişiklikle kabul edilen 3 nci maddeye paralel olarak 9 ncu maddenin 1 nci fıkrasında en az beş üye ile toplanır ibaresi en az 7 üye ile toplanır şeklinde değiştirilmek suretiyle tasarı metni komisyonca kabul edilmiştir.

Madde 10. — Komisyon raporunda mevcut 10 ncu madde ile tasarının 10 ncu maddesi müştereken müzakere konusu yapılmış (Yönetim Kurulunun görev ve yetkileri hakkındaki bu madde ile ilgili olarak Sivas Milletvekili Teyfik Koraltan tarafından verilen önerge aynen kabul edilmiştir.

Madde 11. — Genel Kurul ile ilgili bu madde Hükümet tasarısı ve komisyon raporu nazarı itibara alınarak müzakere edilmiş tasarı metni Komisyonca aynen kabul edilerek karara bağlanmıştır.

Madde 12. — Genel Kurulun toplanma zamanı ve toplantı nı sabı şeklinde madde matlâbı taşıyan bu madde üzerinde tasarının 12 nci maddesi ve teklifin bu maddeye tekabül eden 13 nci maddesi müştereken müzakere edilmiş tasarı metni Komisyonca aynen kabul edilmiştir.

Madde 13. — Genel Kurulun görevleri ile ilgili bu madde de tasarının ve teklifin bu maddeye tekabül eden 13 nci maddesi müştereken müzakere konusu yapılmış sonuçta tasarının 13 nci maddesi, maddenin (A) bendi başında (Kendisine sunulan) ve (C) bendindeki (Kendisine) ibareleri çıkarılmak suretiyle Komisyonca kabul edilmiştir.

Madde 14. — Yolluklar başlığını taşıyan bu madde üzerinde yapılan müzakere sonucu, tasarının ilgili madde metni ikinci satırında (Ankara dışından) şeklindeki düzeltme ile Komisyonca kabul edilmiştir.

Madde 15. — Kurumun gelirleri başlığını taşıyan madde üzerinde yapılan müzakereler sonucunda tasarı madde metni Komisyonca aynen kabul edilmiştir.

Madde 16. — Karşılıklar başlığını taşıyan tasarı ve teklif madde metinleri müştereken müzakere edilmiş sonuçta Eskişehir Milletvekili İsmet Anđı tarafından verilen madde ile ilgili önerge Komisyonca kabul edilerek madde metni önergeye uygun şekilde düzenlenmiştir.

Madde 17. — Kurumun malları başlığını taşıyan madde müzakeresi sonucunda tasarı madde metni Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Madde 18. — Kurumun bağlı olmadığı kanunlar başlığını taşıyan madde üzerinde yapılan tasarı madde metni Komisyonca aynen kabul edilmiştir.

Madde 19. — Kurumun dâva ve icra işleri başlığını taşıyan madde üzerinde yapılan müzakere sonunda tasarı madde metni Komisyonca aynen kabul edildi.

Madde 20. — Vergi, resim, harç bağışıklığı madde başlığını taşıyan 20 nci madde üzerinde yapılan müzakere sonunda Hükümet tasarısında mevcut madde metni, maddenin (D) fıkrasının sonunda (Her türlü vergi,, resim ve harçtan bağışıktır) ibaresini fıkranın (suretleri) kelimesinden sonra virgül koymak suretiyle satırbaşına alarak düzenlenmesi kaydıyla Komisyonumuzca kabul edilmiştir.

Madde 21. — Tüzel kişiliği olan kuruluşlar kurma yetkisi başlığını taşıyan madde müzakeresi sonunda Hükümet tasarısı madde metni maddenin son fıkrasındaki (görevlendirildikleri kadro aylığının 1/3 ünü ek ücret olarak alırlar) ibaresi Personel Kanununa aykırı düşeceği cihetle çıkarılmak ve buraya (özlük hakları saklı kalmak şartıyla çalıştırılırlar) ibaresinin konması şeklinde değişiklikler Komisyonca kabul edilmiştir.

Madde 22. — Kuruluş masrafları başlığını taşıyan bu madde sadece tasarı metninde mevcuttur. Teklif metniyle komisyon raporunda bu konuda her hangi bir madde yoktur. Müzakere sonucu tasarı madde metni Komisyonca kabul edilmiştir.

Madde 23. — Borç alma yetkisi başlığını taşıyan teklif ve tasarı maddeleri aynı mahiyette olduğu cihetle Komisyon raporundaki metin Komisyonca benimsenmiştir.

Madde 24. — Kanunun kapsam ve amacı matlâbını taşıyan maddenin teklif, komisyon raporu, ve tasarı hükümleri müştereken müzakere edilmiş neticede madde ile ilgili olarak Bursa Milletvekili Kasım Önadım tarafından verilmiş önerge Komisyonca kabul edilerek madde metni önergeye uygun şekilde düzenlenmiştir.

Madde 25. — Sigortalılığın başlangıcı ve zorunlu oluşu matlâbını taşıyan madde ile ilgili teklif, Komisyon raporu ve tasarı madde metinleri müştereken müzakere edilmiş sonuçta Hükümet tasarısı madde metni Komisyonca aynen kabul edilmiştir.

Madde 26. — Yazılma başlığını taşıyan madde ile ilgili Hükümet tasarısı metni müzakere sonunda maddenin 2 nci fıkrasında esaslar kelimesinden sonra, (ve tescille ilgili işlemler) ibaresi konmak suretiyle ve değişiklikle kabul edilmiştir.

Madde 27. — İkinci bölüm mâlûllük sigortası, bölüm kaydı ve mâlûllük sigortasından sağlanan yardımlar başlığını taşıyan madde ile ilgili teklif ve raporda her hangi bir hüküm mevcut değildir. Tasarının bu maddesi müzakere sonunda Komisyonca aynen kabul edilmiştir.

Madde 28. — Mâlûllük başlığını taşıyan madde ile ilgili teklif ve raporun 30 ncu maddesi ile tasarı madde metni müştereken müzakere edilip tasarı madde metni, Eskişehir Milletvekili İsmet Anı tarafından verilen bir önerge ile 1 nci fıkra (bu kanunun uygulanmasında çalışma gücünün en az üçte ikisini yitirdiği tesbit edilen sigortalı mâlûl sayılır) şeklinde Komisyonca değiştirilerek kabul edilmiştir.

Madde 29. — Mâlûllük aylığından yararlanma şartları matlâbını taşıyan madde üzerinde vâki müzakere sonunda tasarı metni, Komisyonca aynen kabul edilmiştir.

Madde 30. — Mâlûllük aylığının hesaplanması başlığını taşıyan madde müzakeresi sonunda tasarı madde metni aynen kabul edilmiştir.

Madde 31. — Mâlûllük aylığının başlangıcı madde matlâbını taşıyan maddenin müzakeresi sonunda tasarı madde metni Komisyonca aynen kabul edilmiştir.

Madde 32. — Kontrol muayenesi başlığını taşıyan madde müzakeresi sonunda tasarı madde metni Komisyonca aynen kabul edilmiştir.

Madde 33. — Mâlûllük aylığının kesilmesi madde başlığını taşıyan ilgili madde üzerinde yapılan müzakere sonunda tasarı madde metni Komisyonca aynen kabul edilmiştir.

Madde 34. — Üçüncü bölümü teşkil eden yaşlılık sigortası ve madde matlabı olarak yaşlılık sigortasından sağlanan yardımlar şeklinde ifade olunan madde üzerinde yapılan görüşme sonucunda tasarı madde metni Komisyonca aynen kabul edilmiştir.

Madde 35. — Yaşlılık aylığından yararlanma şartları madde başlığını taşıyan madde üzerinde vâkı müzakere sonunda tasarı madde metni Komisyonca aynen kabul edilmiştir.

Madde 36. — Yaşlılık aylığının hesaplanması madde başlığını taşıyan madde üzerinde yapılan müzakere sonunda tasarı madde metni Komisyonca aynen kabul edilmiştir.

Madde 37. — Yaşlılık aylığının başlangıcı madde başlığını taşıyan madde üzerinde yapılan müzakere sonunda tasarı madde metni Komisyonca aynen kabul edilmiştir.

Madde 38. — Yaşlılık aylığının kesilmesi madde başlığını taşıyan bu madde üzerinde yapılan müzakere sonunda tasarı madde metni Komisyonca aynen kabul edilmiştir.

Madde 39. — Toptan ödeme madde başlığını taşıyan bu madde üzerinde yapılan müzakere sonunda Komisyonca tasarı madde metni aynen kabul edilmiştir.

Madde 40. — Dördüncü bölüm, ölüm sigortası ile ilgili ve ölüm sigortasından sağlanan yardımlar başlığını taşıyan bu madde üzerinde yapılan görüşmeler sonucu tasarı madde metni Komisyonca aynen kabul edilmiştir.

Madde 41. — Ölüm aylığından yararlanma şartları, madde başlığını taşıyan bu madde üzerinde yapılan görüşme sonunda Sivas Milletvekili Tevfik Koraltan tarafından verilen önerge kabul edilerek tasarı madde metni, birinci fıkrasında (5 tam yıl), (3 tam yıl) olarak değiştirilmek suretiyle Komisyonca değişikliklerle kabul edilmiştir.

Madde 42. — Ölüm aylığının hesaplanması madde başlığını taşıyan bu madde üzerinde yapılan müzakere sonunda tasarı madde metni, (C) fıkrası 41 nci maddeye paralel olmak üzere 5 tam yıl 3 tam yıl şeklinde değiştirilerek Komisyonca kabul edilmiştir.

Madde 43. — Ölüm aylığının başlangıcı madde başlığını taşıyan bu madde üzerinde yapılan müzakere sonunda tasarı madde metni Komisyonca aynen kabul edilmiştir.

Madde 44. — Ölüm Sigortasından toptan ödeme madde başlığını taşıyan bu madde üzerinde yapılan müzakere sonunda tasarı madde metni Komisyonca aynen kabul edilmiştir.

Madde 45. — Eş ve çocuklara, ana ve babaya tahsis yapılması madde başlığını taşıyan bu madde üzerinde yapılan müzakere sonunda Eskişehir Milletvekili İsmet Anı tarafından verilen ve Komisyonca kabul edilen önergeye uygun olarak, tasarı metni (C) fıkrası (18 yaşını «veya ortaöğrenim yapması halinde 20 yaşını, Yüksek öğrenim yapması halinde 25 yaşını» doldurmamış yahut yaşları ne olursa olsun çalışamıyacak durumda mâlûl bulunan çocukları ile geçimini sağlayacak başka bir geliri olmamak kaydıyla yaşları ne olursa olsun evlenmemiş kız çocuklarının her birine % 25 i) şeklinde değiştirilerek Komisyonumuzca kabul edilmiştir.

Madde 46. — Ölüm sigortasından bağlanan aylığın sona ermesi, madde başlığını taşıyan bu madde üzerinde yapılan müzakere sonunda tasarı madde metni aynen kabul edilmiştir.

Madde 47. — Cenaze masrafı karşılığı madde başlığını taşıyan bu madde üzerinde yapılan müzakere sonunda tasarı madde metni Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Madde 48. — Primleri ihtiva eden beşinci bölümde yer alan prim alınması madde başlığını taşıyan bu madde üzerinde yapılan müzakere sonunda tasarı metni Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Madde 49. — Prim oranları madde başlığını taşıyan bu madde üzerinde yapılan müzakere sonunda tasarı madde metni Komisyonca aynen kabul edilmiştir.

Madde 50. — Sigorta Primine esas olan gelir basamakları madde başlığını taşıyan bu madde müzakeresi sonunda tasarı madde metni Komisyonca aynen kabul edilmiştir.

Madde 51. — Gelir basamaklarının seçilmesi madde başlığını taşıyan bu maddenin müzakeresi sonunda tasarı madde metni Komisyonca aynen kabul edilmiştir.

Madde 52. — Gelir basamaklarının değiştirilmesi madde başlığını taşıyan bu madde müzakeresi sonunda tasarı madde metni Komisyonca aynen kabul edilmiştir.

Madde 53. — Primlerin ödenmesi madde başlığını taşıyan bu maddenin müzakeresi sonunda tasarı madde metni Komisyonca aynen kabul edilmiştir.

Madde 54. — Ödenmeyen primler için Kurumca düzenlenecek belgeler başlığını taşıyan bu madde üzerinde yapılan görüşmeler sonunda tasarı madde metni Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Madde 55. — Yersiz olarak alınan primlerin geri verilmesi madde başlığını taşıyan bu madde üzerinde yapılan müzakereler sonunda tasarı madde metni Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Madde 56. — Çeşitli hükümleri ihtiva eden 6 ncı bölümünde yer alan raporlar madde başlığını taşıyan bu madde üzerinde, teklif, Komisyon raporu ve tasarı metni müzakere konusu yapılmış ve neticede bu madde ile ilgili olarak Sakarya Milletvekili Yaşar Bir tarafından verilmiş önermeler görüşülerek Komisyonca kabul edilmiş ve madde: Bu kanunun uygulanmasında mâlûllük halinin tesbitinde Sosyal Sigortalar Kurumu Sağlık Tesisleri Sağlık Kurulları ile Genel Bütçeye dâhil dairelere ait hastaneler sağlık kurullarınca verilecek raporlarda belirtilen hastalık ve ârizalar esas tutulur.

Raporları yeter görülmiyen ilgililer Kurumca yeniden muayene ettirilebilirler.

İlgililerin durumlarının tesbitinde son muayene raporu esas tutulur.

Yukarıda belirtilen raporlar üzerine Kurumca verilen karara ilgililer tarafından itiraz edilirse, durum, bu kurumun yüksek sağlık kurulunca karara bağlanır.

Bu kurumun Yüksek Sağlık Kurulunun kuruluş şekli ve şartları ile çalışma usulleri ve üyelerine verilecek ödenek, Çalışma ve Sağlık Sosyal Yardım Bakanlığınca birlikte hazırlanacak bir tüzükle tesbit edilir.

Şeklinde değişikliklerle yeniden düzenlenerek metin haline getirilmiş, metin Komisyonca kabul edilmiştir.

Madde 57. — Aylıkların Birleşmesi madde başlığını taşıyan bu madde üzerinde, teklif ve Komisyon raporunda ilgili bir madde olmadığı cihetle yapılan müzakere sonunda tasarı madde metni Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Madde 58. — Aylıkların ödenmesi madde başlığını taşıyan bu madde üzerinde yapılan müzakereler tasarıdaki bu maddeye tekabül eden Komisyon raporunun teklifle ilgili 60 ncı maddesi aynı oldukları cihetle Komisyon madde metninin 58 ncı madde olarak benimsenmesi Komisyonumuzca kabul edilmiştir.

Madde 59. — Hizmetlerin birleştirilmesi madde başlığını taşıyan bu madde üzerinde yapılan müzakere sonunda tasarı madde metni Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Madde 60. — Eş ve çocukların kontrol muayeneleri madde başlığını taşıyan bu madde müzakeresi sonunda tasarı madde metni, 2 ncı fıkrasında (Mâlûl koca 55), ibaresi (Mâlûl koca 60 olarak) değiştirilerek değişikliklerle kabul edilmiştir.

Madde 61. — Avans madde başlığını taşıyan bu madde üzerinde yapılan müzakere sonunda komisyon raporunda 61 ncı madde olarak yer alan ve avans verilmesi başlığını taşıyan teklifin 72 ncı maddesi komisyonca daha önceden kabul edildiği şekilde bu defa da benimsenmesi komisyonca karara bağlanmıştır.

Madde 62. — Tasarı metninde yol parası ve zorunlu giderler madde başlığını taşıyan bu madde üzerinde yapılan müzakere sonucunda tasarı madde metni, madde matlabı (Yolluk ve zorunlu giderler) şeklinde değiştirilerek komisyonca aynen kabul edilmiştir.

Madde 63. — Üçüncü kişinin sorumluluğu madde başlığını taşıyan bu madde üzerinde yapılan müzakere sonunda tasarı madde metni komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Madde 64. — Savecılıktan bilgi istenmesi madde başlığını taşıyan bu madde üzerinde yapılan müzakere sonunda tasarı madde metni Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Madde 65. — Bildirim ve itiraz madde başlığını taşıyan bu madde üzerinde yapılan müzakere sonunda tasarı madde metni Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Madde 66. — Yaş madde başlığını taşıyan bu madde üzerinde yapılan müzakere sonunda tasarı madde metni Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Madde 67. — Sigorta yardımlarının haczedilemeyeceği madde başlığını taşıyan bu madde üzerinde yapılan müzakere sonunda tasarı madde metni Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Madde 68. — Kurum memurlarının teftiş yetkileri madde başlığını taşıyan bu madde üzerinde yapılan müzakere sonunda tasarı madde metni Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Madde 69. — Bildirim madde başlığını taşıyan bu madde müzakeresi sonunda tasarı madde metni Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Madde 70. — Uyuşmazlıkların çözümleri madde başlığını taşıyan bu madde üzerinde yapılan görüşme sonunda tasarı madde metni Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Madde 71. — Tasarı metninde tüzükler yürürlüğe girinceye kadar yapılacak işlem madde başlığını taşıyan bu madde üzerinde yapılan müzakere sonunda tasarı metnindeki maddenin 2 nci fıkrasında tüzüklerin yürürlüğe girmesine kadar Çalışma Bakanlığınca çıkarılacak genelgelere göre işlem yapılması hususunun bu maddeden çıkarılarak geçici bir madde şeklinde düzenlenmesi uygun görülmüş ve bu konuda Zonguldak Milletvekili Kevni Nedimoğlu tarafından verilen önerge kabul edilmiştir. Bu suretle 71 nci madde sadece 1 nci fıkrası muhafaza edilerek bu değişiklik ve madde başlığı (Tüzüklerin düzenlenmesi) şeklinde değiştirilerek tasarı madde metni Komisyonumuzca kabul edilmiştir.

Madde 72. — Tam yılın tanımı madde başlığını taşıyan madde müzakere sonucu tasarı madde metnindeki şekliyle Komisyonumuzca kabul edilmiştir.

Madde 73. — İtiraz madde başlığını taşıyan bu madde müzakere sonunda tasarı madde metni Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Madde 74. — Bu madde üzerinde yapılan müzakereler sonucunda; tasarının karşılıklar matlabı altındaki 74 nci maddesi ile Komisyonumuzun ilk değiştiriş metni arasında bir fark olmamakla beraber değiştiriş metni kanunun dil ve tekniğine daha uygun olması bakımından, (Geçici Komisyonun ilk değiştiriş karşılıklar matlabı altındaki 73 nci maddesi 74 nci madde olarak Geçici Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Madde 75. — Teknik bilanço başlığını taşıyan bu madde üzerinde yapılan müzakereler sonucunda tasarı madde metniyle Geçici Komisyonumuzun teklifin 74 nci madde olarak değiştirerek kabul ettiği metin muhteva ve tertip bakımından aynı olması sebebiyle komisyonun ilk değiştiriş metnindeki 74 nci maddenin benimsenmesi ve 75 nci madde olarak yer alması Komisyonumuzca kabul edilmiştir.

Madde 76. — Lira kesirleri madde başlığını taşıyan bu madde üzerinde yapılan müzakere sonunda komisyon raporunun 58 nci maddesinde teklifin 69 nci maddesini aksettiren hükmün tasarı metni ile mutabık bulunduğu cihetle komisyon raporundaki 58 nci maddenin benimsenmesi ve 76 nci madde olarak yer alması komisyonumuzca kabul edilmiştir.

Madde 77. — Değişen aylıkların başlangıcı matlabını taşıyan bu maddede tasarı hükmü ile teklifin 70 nci maddesini aksettiren komisyonun 59 nci maddesinin mutabık bulunması sebebiyle komisyon raporunda 59 nci madde olarak kaydedilen hükmün aynen benimsenmesi ve 77 nci madde olarak yer alması komisyonumuzca kabul edilmiştir.

Madde 78. — Hakkın düşmesi başlığını taşıyan bu maddenin müzakeresi sırasında Zonguldak Milletvekili Kevni Nedimoğlu tarafından verilen madde ile ilgili önerge komisyonca kabul edilmiş ve madde : Bu kanunda aksine hüküm bulunmadıkça, ölüm sigortası hakları, hakkı doğuran olay tarihinden başlanarak beş yıl içinde istenmezse düşer.

Mâlûllük, yaşlılık ve ölüm sigortalarından her hangi bir döneme ilişkin aylığı beş yıl içinde almıyanların bu döneme ilişkin aylıkları ödenemez. Şeklinde düzenlenerek komisyonumuzca kabul edilmiştir.

Madde 79. — İsteğe bağlı sigorta, madde başlığını taşıyan bu madde ile ilgili her hangi bir hüküm tasarı metninde mevcut değildir. Teklifte ve komisyon raporunda 28 nci madde olarak mevcut bulunan hüküm Zonguldak Milletvekili Kevni Nedimoğlu tarafından 79 nci madde olarak

tertibedilmek kaydıyla bir önerge ile teklif edilmiş önerge komisyonumuzca kabul edilerek 79 neu madde olarak ve isteğe bağlı sigorta başlığı altında maddenin : En az iki tam yıl bu kanuna göre sigortalı bulunmuşlar, kendilerine, daha önce, málúllük veya yaşlılık aylığı bağlanmamış olmak şartıyla, 24 nci maddede belirtilen sigortalılık niteliğini kaybettiklerinde kuruma yazılı olarak istekte bulunmak suretiyle, málúllük, yaşlılık ve ölüm sigortalarına isteğe bağlı olarak devam edebilirler.

İsteğe bağlı sigortanın hangi esaslar dairesinde yapılacağı Çalışma Bakanlığınca hazırlanacak bir tüzükle belirtilir.

Şeklinde yeni bir metin olarak ve 79 neu madde kaydıyla komisyonumuzca kabul edilmiştir.

Madde 80. — Müeyyideler madde başlığını taşıyan madde üzerinde yapılan müzakere sonunda tasarı metninin 79 neu maddesi esas alınmış ancak verilmiş iki önerge ile tasarının 79 neu maddesinin ikiye bölünmesi öngörülmüştür.

Bursa Milletvekili Kasım Önadım tarafından verilen önergelerde maddenin iki kısımda müta-lâa olunması, birinci kısmın 80 nci madde olarak tertiplenmesi ve tasarı metnindeki ağır para cezasının hafif para cezası şeklinde değiştirilmesi teklif olunmuştur.

Önerge komisyonumuzca kabul edilerek 80 nci maddenin hafif para cezası şeklinde değişiklik- le sadece cezaya taallük edecek şekilde 80 nci madde olarak düzenlenmesi komisyonumuzca kabul edilmiştir.

Madde 81. — Disiplin cezası madde başlığını taşıyan bu madde tasarıda 79 neu maddenin ikinci bölümünü ve 3 nci fıkrasını teşkil etmektedir. Meslekî kuruluşlar tarafından meslekten men şeklinde verilecek cezanın genel olarak cezai mahiyette olmayıp disiplin cezası niteliğinde bulundu- ğu cihetle her hangi bir kavram karışıklığını önlemek maksadına mâtufl olarak yeniden bir 81 nci madde olarak düzenlenecek bir hüküm içinde disiplin cezası başlığı altında tertibi Bursa Mil- letvekili Kasım Önadım tarafından verilen önergeyle teklif edilmiş, komisyonumuzca da 81 nci madde olarak düzenlenmek kaydıyla önerge kabul edilmiştir.

8 nci bölüm

Geçici hükümler

Geçici Madde 1. — Kanunun uygulama alanı başlığını taşıyan madde üzerinde yapılan müzake- re sonunda tasarı metninin geçici birinci maddesine bir fıkra ilâvesini teklif eden Bursa Millet- vekili Kasım Önadım'a ait önerge komisyonca kabul edilmiş geçici birinci madde böylece tasarı metninin geçici birinci maddesi metni (bu örgütlenme yurt çapında engeç 3 yılda tamamlanır) şeklinde bir fıkra ilâvesiyle komisyonumuzca kabul edilmiştir.

Geçici Madde 2. — İleri yaştakilere aylık bağlanması başlığını taşıyan tasarı metnindeki ikinci madde (B) bendinin üçüncü paragrafında (10 yıllık eski çalışma süresi, bu kanunun uygulanmasına geçildiği tarihten itibaren en geç bir yıl içinde meslek kuruluşlarınca verilecek belgelerle tevsik edi- lir) değişiklikle komisyonumuzca kabul edilmiştir.

Geçici Madde 3. — Tasarı metninde yazılma madde başlığını taşıyan bu madde başlığı çalışmak- ta olanların yazılması şeklinde değişiklikle komisyonumuzca kabul edilmiştir.

Geçici Madde 4. — Tasarı metninin birden çok karısı bulunanlar başlığını taşıyan 4 nci geçici maddesinin komisyonumuzca tasarıdan çıkarılması karara bağlanmıştır.

Geçici 4 nci madde olarak daha önce 56 nci maddede yapılan değişikliğe uygun bir şekilde yeni bir geçici maddenin yer alması hususunda Sakarya Milletvekili Yaşar Bir tarafından verilen önerge komisyonumuzca kabul edilmiş ve geçici 4 nüü madde olarak: Bu kanunun 56 nci madde- sinde belirtilen Yüksek Sağlık Kurulu bu kurumun bünyesinde kuruluncaya kadar, sağlık rap- portları üzerine kurulea yapılan işleme itirazlar Sosyal Sigortalar Kurumu Yüksek Sağlık Kuru- lunca karara bağlanır.

Bu hizmet karşılığı, Sosyal Sigortalar Kurumunun ücret tarifesi üzerinden Sosyal Sigortalar Kurumuna ödenir. Yeniden düzenlenmesi komisyonumuzca kabul edilmiştir.

Geçici madde 5. — 71 nci maddenin ikinci fıkrasının maddeyle ilgili olarak verilmiş bir önerge ve bu önergenin kabulü sonucu kaldırılmış bulunması sebebiyle 71 nci maddeyle ilgili olarak kanunda öngörülen tüzüklerin düzenlenip yürürlüğe girmesine değin tüzükle tesbit edilmesi gereken hususlarda Çalışma Bakanlığınca çıkarılacak genelgelere göre işlem yapılması esasını hükümleyen bir geçici maddenin Zonguldak Milletvekili Kevni Nedimoğlu tarafından teklifi üzerine, bu yolda verilmiş önergenin komisyonumuzca kabulü neticesi 5 nci geçici madde olarak bu maddenin düzenlenmesi kararlaştırılmıştır.

Madde 82. — Yürürlük tarihi ile ilgili madde tasarı metninde 80 nci madde olarak yer alan şekliyle 82 nci madde olarak komisyonumuzca kabul edilmiştir.

Madde 83. — Tasarı metninde 81 nci madde olarak yer alan ve yürütme hükmü başlığını taşıyan madde komisyonumuzca 83 ncü madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Genel Kurulun tasviplerine arz edilmek ve daha önce Genel Kurulun 21 . 6 . 1971 günlü 117 nci Birleşiminde tümü üzerinde müzakereleri sonuçlanmış ve maddelere geçilmesi kararlaştırılmış ve yine o birleşimde Genel Kurulca verilmiş karara uygun olarak komisyonumuzca geri alınmış maddeler üzerindeki çalışmalarımızın sonucu meydana getirilmiş komisyon metni önceki karara uygun olarak öncelik ve ivedilikle görüşülmek üzere Yüksek Başkanlığa saygiyle sunulur.

Başkan Ankara <i>H. Turgut Toker</i>	Sözcü Bursa <i>K. Önadım</i>	Kâtip Sivas <i>T. Koraltan</i>	Kırklareli <i>N. Sandıkçoğlu</i>
Eskişehir <i>İ. Anı</i>	Giresun <i>H. İpek</i>	İçel Söz hakkım mahfuzdur <i>T. Özgüner</i>	İstanbul Hasan Türkay İmzada bulunamadı
Kayseri <i>E. Turgut</i>	Konya <i>İ. Kabaday</i>	Konya <i>M. Kubilây İmer</i>	Sakarya <i>Y. Bir</i>
	Zonguldak Söz hakkım mahfuz <i>A. Güner</i>	Zonguldak <i>H. Baytürk</i>	Zonguldak <i>K. Nedimoğlu</i>

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Serbest Meslek Toplumsal Güvenlik Kurumu kanunu tasarısı

I - KISIM

Örgütlenme

Kuruluş :

MADDE 1. — Sosyal Sigortalar Kanunu kapsamına giren çalıştırılanların dışında kalan ve her hangi bir işverene hizmet akdiyle bağlı olmaksızın kendi adına ve hesabına çalışanlara, bu kanunda yazılı sosyal güvenlik hükümlerini uygulamak ve Çalışma Bakanlığına bağlı olmak üzere, Serbest Meslek Toplumsal Güvenlik Kurumu kurulmuştur.

Kurum, bu kanun ve özel hukuk hükümlerine tâbi, malî ve idari bakımdan özerk bir kamu tüzel kişiliğidir.

Kurumu Yüksek Denetleme Kurulu denetler. Bu kanunda geçen «Kurum» deyimi, Serbest Meslek Toplumsal Güvenlik Kurumunu kapsar.

Organlar :

MADDE 2. — Kurumun organları şunlardır :

- a) Genel Müdürlük
- b) Yönetim Kurulu
- c) Genel Kurul

Genel müdürlük kuruluşu :

MADDE 3. — Genel müdürlük kuruluşu, genel müdür ile yeteri kadar genel müdür yardımcısından ve merkez kuruluşu ile bölge ve şube müdürlüklerinden meydana gelir.

Genel müdür ve yardımcıları :

MADDE 4. — Kurumun genel müdürü Çalışma Bakanlığının önerisi üzerine Bakanlar Kurulunca; yardımcıları ise müşterek karar ile atanır. Bunların değiştirilmesi, atanmalarındaki usulle yapılır.

Genel müdür ve genel müdür yardımcısı olabilmek için :

- a) İktisadi veya meslekî alanda yüksek öğ-

MİLLET MECLİSİ 4 NUMARALI KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

Esnaf ve Sanatkârlar ve diğer bağımsız çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu Kanunu

I - KISIM

Örgütlenme

Kuruluş :

MADDE 1. — Bu kanunda yazılı sosyal güvenlik hükümlerini uygulamak ve Çalışma Bakanlığına bağlı olmak üzere, Esnaf ve Sanatkârlar ve diğer bağımsız çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu kurulmuştur.

Kurum, kısaca; «Bağ - kur» diye anılır.

Kurum, bu kanun ve özel hukuk hükümlerine tabi, malî ve idari bakımdan özerk bir kamu tüzel kişiliğidir; merkezi Ankara'dadır.

Kurumu, Yüksek Denetleme Kurulu denetler.

Organlar :

MADDE 2. — Kurumun organları şunlardır :

- a) Genel Müdürlük kuruluşu,
- b) Yönetim Kurulu,
- c) Genel Kurul,

Genel Müdürlük kuruluşu :

MADDE 3. — Tasarının 3 nci maddesi Geçici Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Genel Müdür yardımcıları :

MADDE 4. — Kurumun genel müdürü ile yardımcıları Bakanlar Kurulunca atanır. Bunların değiştirilmesi, atanmalarındaki usulle yapılır.

Genel Müdür ve Genel Müdür yardımcısı olabilmek için :

- a) Meslekî alanda yüksek öğrenim yapmış olmak,

(Hükümetin teklifi)

renim yapmış olmak,

b) Genel müdürlük ve genel müdür yardımcılığı görevlerini yerine getirebilecek yetenek, bilgi ve tecrübede olmak,

c) Devlet Memurları Kanunundaki nitelikleri taşımak gereklidir.

Genel Müdürün görevleri :

MADDE 5. — Genel müdür kurumun bütün işlerini yönetim kurulunun gözetimi altında ilgili kanunlar hükümlerine göre yürütür. Yönetim ve yargı yerlerinde üçüncü kişilere karşı kurumu temsil eder. Temsil yetkisini gerektiğinde genel hükümlere göre devredebilir.

Atama yetkisi :

MADDE 6. — Kurum görevlileri genel müdürün önerisi üzerine yönetim kurulunca atanır. Yönetim kurulu bu yetkisini genel müdüre ve genel müdür de kısmen alt kademelere devredebilir.

Görevliler rejimi :

MADDE 7. — Kurum görevlileri hakkında Kamu İktisadi Devlet Teşekkülleri görevlilerine uygulanan yasalar uygulanır.

Kurumda, Bakanlar Kurulundan alınacak karar üzerine, özel sözleşme ile yerli ve yabancı uzmanlar çalıştırılabileceği gibi gerektiğinde Sosyal Sigortalar Kurumu personeline de özlük hakları saklı kalmak üzere görev verilebilir.

Yönetim kurulunun teşekkülü :

MADDE 8. — Yönetim Kurulu bir karar organı olup kurumun en yüksek yönetim ve karar yetkisini, sorumluluğunu taşır.

Yönetim Kurulu, bir Başkan ile altı üyeden kuruludur. Başkan ile bir üye Çalışma Bakanlığının, bir üye Maliye Bakanlığının, bir üye Sanayi ve Ticaret Bakanlığının önerisi üzerine Bakanlar Kurulu kararıyla atanır. Sigortalıları temsil edecek diğer iki üye, bağlı buldukları en yüksek meslek kuruluşlarınca gösterilecek üçer aday arasından Genel Kurulca seçilir.

(4 Numaralı Geçici Komisyonun değişikliği)

b) Genel Müdürlük ve Genel Müdür yardımcılığı görevlerini yerine getirebilecek yetenek, bilgi ve tecrübede olmak,

c) Devlet Memurları Kanunundaki nitelikleri taşımak, gereklidir.

Genel Müdürün görevleri :

MADDE 5. — Genel Müdür; Kurumun bütün işlerini Yönetim Kurulunun gözetimi altında ilgili kanunlar hükümlerine göre yürütür, yönetim ve yargı yerlerinde üçüncü kişilere karşı kurumu temsil eder.

Temsil yetkisini, gerektiğinde, genel hükümlere göre devredebilir.

Atama yetkisi :

MADDE 6. — Tasarının 6 ncı maddesi Geçici Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Personel rejimi :

MADDE 7. — Kurum görevlileri hakkında Kamu İktisadi Devlet Teşekkülleri görevlilerine uygulanan yasalar uygulanır.

Kurumda, Bakanlar Kurulundan alınacak karar üzerine, özel sözleşme ile yerli ve yabancı uzmanlar çalıştırılabileceği gibi gerektiğinde Sosyal Sigortalar Kurumu personeline de özlük hakları saklı kalmak üzere görev verilebilir.

Yönetim Kurulunun teşekkülü :

MADDE 8. — Yönetim Kurulu bir karar organı olup, kurumun en yüksek ve karar yetkisini, sorumluluğunu taşır.

Yönetim Kurulu, bir başkan ile sekiz üyeden kuruludur. Başkan ile bir üye Çalışma Bakanlığının, bir üye Maliye Bakanlığının, bir üye Sanayi ve Ticaret Bakanlığının önerisi üzerine Bakanlar Kurulu kararıyla atanır. Sigortalıları temsil edecek diğer dört üye, bağlı buldukları en yüksek meslek kuruluşlarınca gösterilecek üçer aday arasından Genel Kurulca seçilir.

(Hükümetin teklifi)

Genel Müdür Yönetim Kurulunun tabii üyesidir.

Bakanlar Kurulunca atanacak Başkan ve üyelerin ekonomik, hukuk veya meslekî alanda yüksek öğretim görmüş olmaları gereklidir.

Sigortalı üyelerin sigortalılık nitelikleri kalmadığı takdirde, tekrar seçilmelerinde Genel Kurul üyesi bulunmaları şartı aranmaz.

Meslek kuruluşları temsilcileri üyeleri üyelik niteliklerinden birini kaybetmeleri veya bir asil üyeliğin boşalması halinde, en çok oy almış olandan başlamak üzere, yedek üyeler sırasıyla Yönetim Kuruluna katılmak üzere göreve çağrılır.

Asıl üyenin yerine gelen yedek üye, asıl üyenin görev süresini tamamlar, Yönetim Kurulunun seçimine gelen üyelerinin görev süresi iki yıldır. Süresi biten üyeler tekrar seçilebilirler. Başkanın bulunmadığı hallerde geçici Başkan üyeler tarafından seçilir.

Toplantı ve karar sayısı :

MADDE 9. — Yönetim Kurulu en az 5 üye ile toplanır. Toplantıya katılan üyelerin çoğunluğu ile karar verilir.

Oylarda eşitlik halinde Başkanın bulunduğu taraf çoğunlukta sayılır.

Genel Müdürün zorunlu nedenlerle toplantıya katılmaması halinde Genel Müdür yardımcılarında biri, Genel Müdürü temsilen kurul toplantılarına katılır.

Yönetim Kurulu en az haftada bir toplanır. Özürsüz olarak toplantılara katılmıyan üyelerin ücretlerinden, Yönetim Kurulu Yönetmeliğine göre kesinti yapılır.

Haklı özürü nedeniyle üç ay ve daha fazla görevine devam edemeyeceklerin yerine yedekleri toplantılara katılır.

Yönetim Kurulunun görev ve yetkileri :

MADDE 10. — Yönetim Kurulunun başlıca görev ve yetkileri şunlardır:

Genel Müdürlükçe hazırlanacak;

(4 Numaralı Geçici Komisyonun değiştirisi)

Genel Müdür Yönetim Kurulunun tabii üyesidir.

Bakanlar Kurulunca atanacak başkan ve üyelerin meslekî alanda yüksek öğrenim görmüş olmaları gereklidir.

Sigortalı üyelerin sigortalılık nitelikleri kalmadığı takdirde, tekrar seçilmelerinde Genel Kurul üyesi bulunmaları şartı aranmaz.

Meslekî kuruluşları temsilci üyeleri, üyelik niteliklerinden birini kaybetmeleri veya bir asil üyeliğin boşalması halinde, en çok oy almış olandan başlamak üzere, yedek üyeler sırasıyla Yönetim Kuruluna katılmak üzere göreve çağrılır.

Asıl üyenin yerine gelen yedek üye, asıl üyenin görev süresini tamamlar. Yönetim Kurulu üyelerinin görev süresi iki yıldır. Süresi biten üyeler tekrar atanabilir veya seçilebilirler. Yönetim Kurulunun Bakanlar Kurulunca atanacak üyeleri, atanmalarındaki usul ile süreleri dolmadan görevden alınabilir.

Başkanın bulunmadığı hallerde geçici Başkan üyeler tarafından seçilir.

Toplantı ve karar sayısı :

MADDE 9. — Yönetim Kurulu en az 7 üye ile toplanır. Toplantıya katılan üyelerin çoğunluğu ile karar verilir.

Oylarda eşitlik halinde Başkanın bulunduğu taraf çoğunlukta sayılır.

Genel Müdürün zorunlu nedenlerle toplantıya katılmaması halinde Genel Müdür yardımcılarında biri, Genel Müdürü temsilen kurul toplantılarına katılır.

Yönetim Kurulu en az haftada bir toplanır. Özürsüz olarak toplantılara katılmıyan üyelerin ücretlerinden, Yönetim Kurulu Yönetmeliğine göre kesinti yapılır. Haklı özürü nedeniyle üç ay ve daha fazla görevine devam edemeyeceklerin yerine yedekleri toplantılara katılır.

Yönetim Kurulunun görev ve yetkileri :

MADDE 10. — Yönetim Kurulunun başlıca görev ve yetkileri şunlardır:

Genel Müdürlükçe hazırlanacak;

(Hükümetin teklifi)

- a) Kurumun yıllık iş programı ile bütçesini, personel kadrolarını, merkez ve merkez dışındaki örgütler ile sağlık kuruluşları ve başkaca müesseselerin kurulması veya kaldırılması hakkındaki önerileri,
- b) Yönetim giderleri bütçesinin bölümleri arasındaki aktarmalarla ek ve olağanüstü ödenek önerilerini,
- c) Her çeşit yönetmelikleri, inceleyip onaylamak üzere Çalışma Bakanlığına sunmak.
- d) Bilânçoyu, yapılan işler raporunu inceleyip, Yüksek Denetleme Kuruluna bir örneğini de Çalışma Bakanlığına sunmak,
- e) Yönetim giderleri bütçesi bölümlerinin maddeleri arasındaki aktarma önerilerini,
- f) Kurum adına taşınmaz mal edinilmesi, yapılması, idaresi veya bunların satılmaları hakkındaki önerileri,
- g) Kurumca yapılacak 150 bin liranın üzerindeki sözleşmelerin onanmasını ve bunlarla ilgili işlere ait önerileri,
- h) Kovuşturulmasında kurum için yarar görülmiyen dâva ve icra kovuşturmalarının açılmaması, henüz dâva ve icra kovuşturması halinde gelmemiş olan uyuşmazlıkların uzlaşma yolu ile çözümlenmesi ve bunlara ait paraların terkinini tekliflerini,
- ı) Kurum için yarar görülmiyen hallerde dâva ve icra kovuşturmalarından vazgeçilmesi, kanun yollarına başvurulmaması, bunlara ait para ve malların terkinini, kurum leh ve aleyhinde açılmış dâva ve icra kovuşturmalarının uzlaşma veya tahkim yolu ile çözümlü hakkındaki önerileri,
- i) Kurum görevlilerine ikramiye verilmesi hakkında yapılacak önerileri,
- j) Kurum görevlilerine imza yetkisi verilmesine ilişkin önerileri,
- k) Kurumda çalıştırılacak yabancı uzmanların sözleşme projelerinin onanması önerileri,
- l) Kurum personelinin eğitimi amacı ile kurslar ve seminerler düzenlenmesi, yurt içinde veya dışında öğrenim ve eğitim yapacaklarının seçilmesine ilişkin önerileri,
- m) Başkaca öneriler ile Yönetim Kurulu Başkan ve üyelerinin önerilerini inceleyip karara bağlamak.

(4 Numaralı Geçici Komisyonun değişikliği)

- a) Kurumun yıllık iş programı ile bütçesini, personel kadrolarını, merkez ve merkez dışındaki örgütler ile sağlık kuruluşları ve başkaca müesseselerin kurulması veya kaldırılması hakkındaki önerileri,
 - b) Yönetim giderleri bütçesinin bölümleri arasındaki aktarmalarla ek ve olağanüstü ödenek önerilerini,
 - c) Her çeşit yönetmelikleri, inceleyip onaylamak üzere Çalışma Bakanlığına sunmak.
 - d) Bilânçoyu, yapılan işler raporunu inceleyip, Yüksek Denetleme Kuruluna bir örneğini de Çalışma Bakanlığına sunmak,
 - e) Yönetim giderleri bütçesi bölümlerinin maddeleri arasındaki aktarma önerilerini,
 - f) Kurum adına taşınmaz mal edinilmesi, yapılması, idaresi veya bunların satılmaları hakkındaki önerileri,
 - g) Kovuşturulmasında kurum için yarar görülmiyen dâva ve icra kovuşturmalarının açılmaması, henüz dâva ve icra kovuşturması haline gelmemiş olan uyuşmazlıkların uzlaşma yolu ile çözümlenmesi ve bunlara ait paraların terkinini önerilerini,
 - h) Kurum için yarar görülmiyen hallerde dâva ve icra kovuşturmalarından vazgeçilmesi, kanun yollarına başvurulmaması, bunlara ait para ve malların terkinini, Kurum leh ve aleyhinde açılmış dâva ve icra kovuşturmalarının uzlaşma veya tahkim yolu ile çözümlü hakkındaki önerileri,
 - ı) Kurum görevlilerine ikramiye verilmesi hakkında yapılacak önerileri,
 - i) Kurum görevlilerine imza yetkisi verilmesine ilişkin önerileri,
 - j) Kurumda çalıştırılacak yabancı uzmanların sözleşme projelerinin onanması önerileri,
 - k) Kurum personelinin eğitimi amacı ile kurslar ve seminerler düzenlenmesi, yurt içinde veya dışında öğrenim ve eğitim yapacaklarının seçilmesine ilişkin önerileri,
 - l) Başkaca öneriler ile Yönetim Kurulu Başkan ve üyelerinin önerilerini, inceleyip karara bağlamak.
- Yönetim Kurulu, (g), (h), (j) ve (k) fıkralarında belirtilen görev ve yetkilerinden bir

(Hükümetin teklifi)

Yönetim Kurulu, (h), (ı), (j) ve (l) fıkralarında belirtilen görev ve yetkilerinden bir kısmını Genel Müdüre, Genel Müdür de Yönetim Kurulunun onayı ile alt kademelere devredebilir.

Genel Kurul :

MADDE 11. — Genel Kurul

a) Bu kanuna göre sigortalı sayılanların bağlı buldukları kanunla kurulu en yüksek meslek kuruluşlarınca seçilecek üyelerden,

b) Çalışma, Maliye, Sağlık ve Sosyal Yardım, Sanayi ve Ticaret bakanlıkları ile Devlet Plânlama Teşkilâtı ve Sosyal Sigortalar Kurumu ve T. C. Emekli Sandığından gönderilecek ikâşer temsilciden,

c) Üniversite, akademi ve yüksek okullar öğretim üyeleri arasından Çalışma Bakanlığınca davet edilecek sigorta, sosyal politika ve ekonomi alanlarında uzman en çok üç kişiden,

Teşekkül eder.

(a) Fıkrası gereğince seçilecek üyelerin sayısı, hangi meslek kollarından seçileceği ve bu mesleklerde çoğunluğu temsil eden kanuni meslek kuruluşları Çalışma Bakanlığınca belirtilir.

Bu maddenin (a) fıkrasında yazılı bulunan üyelerin görev süreleri iki yıl olup yeniden seçilebilirler. Üyelik niteliğini yitirenlerin Genel Kurul üyeliği kalkar ve yedekleri asıllarının görev sürelerini tamamlar.

Genel Kurul Başkanı Çalışma Bakanındır. Başkan vekilleri Genel Kurulca seçilir.

Genel Kurulun çalışmaları şekli ve esasları Çalışma Bakanlığınca yapılacak bir yönetmelikle düzenlenir.

Genel Kurulun toplanma zamanı ve toplantı nı sabı :

MADDE 12. — Genel Kurul iki yılda bir en geç Mayıs ayı sonuna kadar Çalışma Bakanının çağrısı üzerine toplanır. Çalışma Bakanı gerekli görürse Kurulu olağanüstü toplantılara çağırabilir. Toplantı için yeter sayı üye tamsayısının salt çoğunluğudur.

(4 Numaralı Geçici Komisyonun değişikliği)

kısmını, bakanlanacak yönetmelikteki usul ve esaslara göre, Genel Müdüre, Genel Müdür de Yönetim Kurulunun onayı ile alt kademelere devredebilir.

MADDE 11. — Tasarımın 11 nci maddesi Geçici Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 12. — Tasarımın 12 nci maddesi Geçici Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin teklifi)

Genel Kurulun görevleri :

MADDE 13. — Genel Kurulun görevleri şunlardır :

a) Kendisine sunulan ve Kurumun çalışmalarına ilgilendiren raporlar hakkında görüşünü bildirmek,

b) Kurumun gelecekteki politikası hakkında gerekli ve yararlı gördüğü tavsiyeleri yapmak,

c) Çalışma Bakanlığının kendisine sunduğu konular hakkında düşüncesini bildirmek,

d) Yönetim Kurulunun sigortalı temsilcisi üyelerini seçmek,

Genel Kurul görüşmelerinin sonuçları bir raporla tesbit edilir ve bu rapor Çalışma Bakanlığına, Yüksek Denetleme Kuruluna ve kuruma tevdi olunur.

Yolluklar :

MADDE 14. — Genel Kurul üyelerinden kamu hizmetlisi olup da Ankara dışında toplantılara geleceklere kanuni yollukları ile; bunların dışında kalan Genel Kurul üyelerine Çalışma Bakanlığınca tesbit olunacak esaslara göre zorunlu giderleri kuruma ödenir.

Kurumun gelirleri :

MADDE 15. — Kurumun gelirleri şunlardır :

a) Bu kanuna göre sigortalı sayılanların ödyecekleri primler.

b) Bu kanun gereğince hükmedilecek para cezaları,

c) Gerçek veya tüzel kişiler tarafından yapılacak bağışlar ve vasiyetler,

d) Kurumun taşınır ve taşınmaz mallarının sayılacağı gelirler,

e) Gerekli hallerde genel bütçeden yapılacak yardımlar,

f) Kurum iştirak ve kuruluşlarının gelirleri,

g) Başkaca gelirler.

Karşılıklar :

MADDE 16. — Kurumun her sigorta kolu için ayracağı karşılıklar;

(4 Numaralı Geçici Komisyonun değiştirdiği)

Genel Kurulun görevleri :

MADDE 13. — Genel Kurulun görevleri şunlardır :

a) Kurumun çalışmalarına ilgilendiren raporlar hakkında görüşünü bildirmek,

b) Kurumun gelecekteki politikası hakkında gerekli ve yararlı gördüğü tavsiyeleri yapmak,

c) Çalışma Bakanlığının sunduğu konular hakkında düşüncesini bildirmek,

d) Yönetim Kurulunun sigortalı temsilcisi üyelerini seçmek,

Genel Kurul görüşmelerinin sonuçları bir raporla tesbit edilir ve bu rapor Çalışma Bakanlığına, Yüksek Denetleme Kuruluna ve kuruma tevdi olunur.

Yolluklar :

MADDE 14. — Genel Kurul üyelerinden kamu hizmetlisi olup da Ankara dışında toplantılara geleceklere kanuni yollukları ile; bunların dışında kalan Genel Kurul üyelerine Çalışma Bakanlığınca tesbit olunacak esaslara göre zorunlu giderleri kuruma ödenir.

Kurumun gelirleri :

MADDE 15. — Tasarımın 15 nci maddesi Geçici Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Karşılıklar :

MADDE 16. — Kurumun her sigorta kolu için ayracağı karşılıklar;

(Hükümetin teklifi)

a) Faiz haddi yürürlükteki hükümlere göre en yüksek seviyede olmak kaydıyla Devlet bankalarına yatırmak,

b) Devletin çıkardığı veya kefil olduğu tahviller ile gelir garantisi verdiği hisse senetlerine yatırmak,

c) Taşınmaz mallara yatırmak,

d) Sigortalılara konut yapımı için ve bu konutların birinci derecede ipoteki karşılığında, taşınmazın değerinin % 80 ine kadar, yirmi yılda itfa edilmek ve % 5 ten aşağı olmamak üzere faiz yürütülmek kaydı ile tüzük hükümlerine göre ve Bakanlar Kurulunca tesbit olunacak banka ve bankalara mevduatta bulunmak, yahut 21 nci madde gereğince kurulacak müesseselere ikrazda bulunmak,

e) Esnaf ve sanatkârlara işletme kredisi olarak tahsis edilmek üzere ve en az % 6 faiz getirmek kaydıyla tüzük hükümlerine göre T. Halk Bankasına yatırmak, suretiyle işletilir.

Bu karşılıkların en çok % 40 ı (b) fıkrasında, % 25 i (d), % 25 i (e) fıkrasında yazılı olan konulara yatırılır.

Kurum malları :

MADDE 17. — Kurum paraları ve malları T. Ceza Kanunu bakımından Devlet malı sayılır. Kurumun alacakları Devlet alacağı derecesinde imtiyazlıdır.

Kurum hakkında iflâs hükümleri yürümez.

Kurumun bağlı olmadığı kanunlar :

MADDE 18. — Kurum Muhasebeci Umumiye, Artırma, Eksiltme ve İhale kanunları hükümlerine, Sayıştayın vize ve denetimine bağlı değildir.

Kurumun dâva ve icra işleri :

MADDE 19. — Kurumun her türlü dâva ve icra işleri ilgili mahkeme ve makamlarda ivedilikle görülür ve sonuçlandırılır.

(4 Numaralı Geçici Komisyonun değişikliği)

a) Faiz haddi yürürlükteki hükümlere göre en yüksek seviyede olmak kaydıyla Devlet bankalarına yatırmak,

b) Devletin çıkardığı veya kefil olduğu tahviller ile gelir garantisi verdiği hisse senetlerine yatırmak,

c) Taşınmaz mallara yatırmak,

d) Sigortalılara konut veya toplu işyeri yapımı için bu yapıların birinci derece ipoteki karşılığında, taşınmazın değerinin % 80 ine kadar, konutlarda 20, işyerlerinde 10 yılda itfa edilmek, % 5 ten aşağı olmamak üzere faiz yürütülmek ve aynı sigortalının ancak kredinin birinden yararlanması kaydı ile tüzük hükümlerine göre ve Bakanlar Kurulunca tesbit olunacak banka veya bankalara mevduatta bulunmak yahut 21 nci madde gereğince kurulacak müesseselere ikrazda bulunmak,

e) Esnaf ve sanatkârlara işletme ve tesis kredisi olarak tahsis edilmek üzere ve en az % 6 faiz getirmek kaydıyla tüzük hükümlerine göre T. Halk Bankasına yatırmak, suretiyle işletilir.

Bu karşılıkların en çok % 40 ı (b) fıkrasında, % 25 i (d), % 25 i (e) fıkrasında yazılı olan konulara yatırılır.

MADDE 17. — Tasarımın 17 nci maddesi Geçici Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 18. — Tasarımın 18 nci maddesi Geçici Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 19. — Tasarımın 19 nci maddesi Geçici Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin teklifi)

Vergi, Resim, Harc Bağışıklığı :

MADDE 20. — a) Bu Kanununun 15 ve 16 nci maddelerinde yazılı kaynaklardan elde olunan gelirler ve primlerle,

b) Kurumca sigortalılara ve bu kanuna göre hak sahibi sayılan kimselere verilen ödemeler ve yapılan yardımlar,

c) Kuruma ait taşınmaz mallardan hizmete tahsis olunanlara,

ç) Kurum tarafından açılan dâvalar ve icra kovuşturmaları,

d) Kurumca yapılan bütün işlemler ve bu işlemler için ilgililere verilmesi veya bunlardan alınması gereken yazı ve belgeler ve bunların suretleri her türlü vergi, resim ve harctan bağışıktır.

Tüzel kişiliği olan kuruluşlar kurma yetkisi :

MADDE 21. — Kurum yükümlü olduğu görevleri yerine getirmek üzere kendisine bağlı ve tüzel kişiliği olan kuruluşlar kurabilir.

Bu müesseselerin kuruluşları, çalışma konuları, organları görev ve yetkileri ile denetimi usulleri tüzüklerinde belirtilir.

Bu kanununun 17, 18, 20 nci maddeleri kurumanın kuracağı bu kuruluşlar hakkında da uygulanır. Kurum görevlileri bu kuruluşlarda görevlendirildiklerinde, görevlendirildikleri kadro aylığının 1/3 ünü ek ücret olarak alırlar.

Kuruluş masrafları :

MADDE 22. — Kurumun kuruluş giderlerini karşılamak üzere genel bütçeden on milyon lira ödenir.

Ödünç alma yetkisi :

MADDE 23. — Kurum Bakanlar Kurulu kararına dayanarak, Maliye Bakanlığının kefilliği ile millî bankalardan 10 milyon liraya kadar ödünç para alabilir.

(4 Numaralı Geçici Komisyonun değişikliği)

Vergi, Resim, Harc Bağışıklığı :

MADDE 20. — a) Bu kanununun 15 ve 16 nci maddelerinde yazılı kaynaklardan elde olunan gelirler ve primlerle,

b) Kurumca sigortalılara ve bu kanuna göre hak sahibi sayılan kimselere verilen ödemeler ve yapılan yardımlar,

c) Kuruma ait taşınmaz mallardan hizmete tahsis olunanlara,

ç) Kurum tarafından açılan dâvalar ve icra kovuşturmaları,

d) Kurumca yapılan bütün işlemler ve bu işlemler için ilgililere verilmesi veya bunlardan alınması gereken yazı ve belgeler ve bunların suretleri, her türlü vergi, resim ve harctan bağışıktır.

Tüzel kişiliği olan kuruluşlar kurma yetkisi :

MADDE 21. — Kurum yükümlü olduğu görevleri yerine getirmek üzere kendisine bağlı ve tüzel kişiliği olan kuruluşlar kurabilir.

Bu müesseselerin kuruluşları, çalışma konuları, organları görev ve yetkileriyle denetimi usulleri tüzüklerinde belirtilir.

Bu kanununun 17, 18, 20 nci maddeleri kurumanın kuracağı bu kuruluşlar hakkında da uygulanır. Kurum görevlileri bu kuruluşlarda görevlendirildiklerinde, özlük hakları saklı kalmak şartıyla çalıştırılırlar.

MADDE 22. — Tasarının 22 nci maddesi Geçici Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Borç alma yetkisi :

MADDE 23. — Kurum Bakanlar Kurulu kararına dayanarak, Maliye Bakanlığının kefilliği ile millî bankalardan 10 000 000 liraya kadar ödünç para alabilir.

(Hükümetin teklifi)

II - KISIM

Sigorta yardımları

1 NCI BÖLÜM

Genel hükümler

Kanunun amacı :

MADDE 24. — Sosyal Sigortalar Kanunu kapsamına giren çalıştırılanların dışında kalan ve her hangi bir işverene hizmet akdiyle bağlı olmaksızın kendi adına ve hesabına çalışanlar hakkında; mâlûllük, yaşlılık ve ölüm hallerinde bu kanunda yazılı şartlarla sosyal sigorta yardımları sağlanır.

Ancak :

- a) Her hangi bir meslek kuruluşuna yazılması zorunlu olmıyanlar,
 - b) Kanunla kurulu Emekli Sandıklarına kesenek ödemekte olanlar,
 - c) Tarım işi yapanlar, (tarım sanatlarına ait işlerde çalışanlar hariç)
 - ç) Yabancı uyruklular,
- Hakkında bu kanun hükümleri uygulanmaz. Sigortalılığın başlangıcı ve zorunlu oluşu.

MADDE 25. — 24 nci maddede belirtilen kimseler meslek kuruluşuna yazılarak çalışmaya başladıkları tarihten itibaren kendiliğinden bu kanuna göre «sigortalı» olurlar. Meslek kuruluşları da, yeni yazılanları en geç üç ay içinde kurumun ilgili subelerine bildirir.

Bunlar hakkında sigorta hak ve yükümleri meslek kuruluşuna yazılarak çalışmaya başladıkları tarihten itibaren uygulanır.

(4 Numaralı Geçici Komisyonun değişikliği)

II - KISIM

Sigorta yardımcıları

1 NCI BÖLÜM

Genel hükümler

Kanunun amacı :

MADDE 24. — Sosyal Sigortalar Kanunu kapsamı dışında kalan ve her hangi bir işverene hizmet akdi ile bağlı olmaksızın kendi adına ve hesabına çalışan esnaf ve sanatkârlar ile diğer bağımsız çalışanlar hakkında mâlûllük, yaşlılık ve ölüm hallerinde bu kanunda yazılı şartlarla sosyal sigorta yardımları sağlanır.

Kanunun uygulanması bakımından kendi adına ve hesabına çalışanlar olarak nitelenen bağımsız çalışanlardan kanunla kurulu meslek kuruluşlarına yazılı olan gerçek kişiler ve tüzel kişilerden kolektif şirketlerin ortaklarını, âdi komandit şirketlerin komandite ve kommanditer ortaklarını, limitet şirketlerin ortaklarını, sermayesi paylara bölünmüş komandit şirketlerin komandite ortaklarını kapsar.

Ancak ;

- a) Her hangi bir meslek kuruluşuna yazılması zorunlu olmıyanlar,
 - b) Kanunla kurulu emekli sandıklarına kesenek ödemekte olanlar,
 - c) Tarım işi yapanlar (Tarım sanatlarına ait işleri yapanlar hariç,
 - ç) Yabancı uyruklular,
- Hakkında bu kanun hükümleri uygulanmaz.

MADDE 25. — Tasarının 25 nci maddesi Geçici Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin teklifi)

Bu suretle sigortalı olmak hak ve yükü-
münden kaçınılamaz ve vazgeçilemez.

Sözleşmelere, sosyal sigorta yardım ve yü-
külerini azaltmak veya başkasına devretmek
yolunda hükümler konulamaz.

Yazılma :

MADDE 26. — Bu kanun kapsamına giren-
ler, çalışmaya başladıkları tarihten itibaren en
geç bir ay içinde kurumun ilgili şubesine baş-
vurarak kayıt ve tescillerini yaptırırlar.

Sigortalıların başvurma usulleri ile uymaya
zorunlu buldukları esaslar Çalışma Bakanlı-
ğınca hazırlanacak bir tüzük ile tesbit olunur.

2 NCI BÖLÜM

Mâlûllük sigortası

Mâlûllük sigortasından sağlanan yardımlar :

MADDE 27. — Mâlûllük sigortasından sağ-
lanan yardım, mâlûllük aylığı bağlanmasdır.

Mâlûllük :

MADDE 28. — Bu kanunun uygulanmasın-
da çalışma gücünün en az üçte ikisini sürekli
olarak yitirdiği belli edilen sigortalı mâlûl sa-
yılır.

Şu kadar ki, sigortalılığın başladığı tarihte
mâlûl sayılacak derecede hastalık veya ârızası
bulduğu önceden veya sonradan tesbit edi-
len sigortalı, bu hastalık veya ârızası nedeniyle
mâlûllük sigortası yardımlarından yararlanma-
maz.

Hangi hallerde sigortalının çalışma gücü-
nün en az üçte ikisini yitirmiş sayılacağı Çalı-
şma Bakanlığınca hazırlanacak tüzükte belirti-
lir.

Mâlûllük aylığından yararlanma şartları :

MADDE 29. — Mâlûllük aylığından yarar-
lanabilmek için;

- 28 nci maddeye göre mâlûl sayılmak,
- Bu kanuna göre, en az 5 tam yıl sigor-
ta primi ödemiş olmak,

(4 Numaralı Geçici Komisyonun değişikliği)

Yazılma :

MADDE 26. — Bu kanunun kapsamına gi-
renler, çalışmaya başladıkları tarihten itibaren
en geç bir ay içinde Kurumun ilgili şubesine
başvurarak kayıt ve tescillerini yaptırırlar.

Sigortalıların başvurma usulleri ile uymaya
zorunlu buldukları esaslar ve tescille ilgili
işlemler Çalışma Bakanlığınca hazırlanacak
bir tüzük ile tesbit olunur.

2 NCI BÖLÜM

Mâlûllük sigortası

MADDE 27. — Tasarının 27 nci maddesi
Geçici Komisyonumuzca aynen kabul edilmiş-
tir.

Mâlûllük :

MADDE 28. — Bu kanunun uygulanmasın-
da çalışma gücünün en az üçte ikisini yi-
tirdiği tesbit edilen sigortalı mâlûl sayılır.

Şu kadarki, sigortalılığın başladığı tarihte
mâlûl sayılacak derecede hastalık veya ârızası
bulduğu önceden veya sonradan tes-
bit edilen sigortalı, bu hastalık veya ârızası
nedeniyle mâlûllük sigortası yardımlarından
yararlanamaz.

Hangi hallerde sigortalının çalışma gücü-
nün en az üçte ikisini yitirmiş sayılacağı Çalı-
şma Bakanlığınca hazırlanacak tüzükte belir-
tilir.

MADDE 29. — Tasarının 29 ncu maddesi
Geçici Komisyonumuzca aynen kabul edilmiş-
tir.

(Hükümetin teklifi)

e) Mâlûllük aylığından yararlanmak için isten ayrılaraq yazılı istekte bulunmak, Şarttır.

Mâlûllük aylığının hesaplanması :

MADDE 30. — Mâlûllük aylığı, sigortalının 50 nci maddede belirtilen gelir basamaklarından son defa prim ödediği gelir basamağının % 70 i oranında hesaplanır.

15 yıldan fazla prim ödemiş olması halinde, fazla olan her tam yıl için bu oran % 1 artırılır. Ancak mâlûllük aylığı, aylığa esas olan gelir basamağının % 80 ini aşamaz.

Mâlûllük aylığının başlangıcı :

MADDE 31. — Mâlûllük aylığı, mâlûllüğün tesbit edildiği tarihi takibeden aybaşından başlar.

Kontrol muayenesi :

MADDE 32. — Mâlûllük aylığı bağlanan sigortalıları kurum kontrol muayenesine tabi tutabilir.

Kabul edilir bir nedene dayanmaksızın kurumun çağırısından sonraki aybaşına kadar kontrol muayenesini yaptırmayan sigortalının mâlûllük aylığı ödemesi durdurulur. Muayene sonucunda mâlûllük halinin devam ettiği anlaşılırsa, anlaşıldığı tarihi takibeden aybaşından itibaren aylığın ödenmesine yeniden başlanır.

Mâlûllük aylığının kesilmesi :

MADDE 33. — Mâlûllük aylığı :

a) Yapılan kontrol muayenesi sonucu mâlûllük halinin sona erdiğinin anlaşılması,

b) Sigortalının, 5434, 506 sayılı kanunlarla 506 sayılı Kanunun geçici 20 nci maddesinde belirtilen Emekli Sandıklarına ve bu kanuna tabi olan işlerde çalışması,

Hallerinde kesilir.

Yukarda belirtilen haller dolayısıyla mâlûllük aylığı kesilen sigortalılar hakkında, 5434, 506 sayılı kanunlarla, 506 sayılı Kanunun geçici 20 nci maddesinde belirtilen Emekli Sandıkları mevzuatı ve bu kanun hükümleri uygulanmaz.

(4 Numaralı Geçici Komisyonun değişikliği)

MADDE 30. — Tasarının 30 ncu maddesi Geçici Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 31. — Tasarının 31 nci maddesi Geçici Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 32. — Tasarının 32 nci maddesi Geçici Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 33. — Tasarının 33 ncu maddesi Geçici Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin teklifi)

(4 Numaralı Geçici Komisyonun değişikliği)

Ancak, yukarıda belirtilen kişiler işten ayrılarak yazı ile mâlullük aylığı isteğinde bulunurlarsa, kontrol muayenesine tabi tutulmak ve mâlullüğünün devam ettiği anlaşılacak şartıyla, eski mâlullük aylığı, yazılı istek tarihini takibeden aybaşından itibaren yeniden ödemeye başlanır.

3 NCÜ BÖLÜM

Yaşlılık sigortası

Yaşlılık sigortasından sağlanan yardımlar :

MADDE 34. — Yaşlılık sigortasından sağlanan yardımlar şunlardır :

- a) Yaşlılık aylığı bağlanması,
- b) Toptan ödeme yapılması,

Yaşlılık aylığından yararlanma şartları :

MADDE 35. — Yaşlılık aylığından yararlanabilmek için işten ayrılarak yazılı talepte bulunan sigortalının, kadın ise 55, erkek ise 60 yaşını doldurmuş olması ve bu kanuna göre en az 15 tam yıl sigorta primi ödemiş bulunması şarttır.

Yaşlılık aylığının hesaplanması :

MADDE 36. — Yaşlılık aylığı, sigortalının, 50 nci maddede belirtilen gelir basamaklarından son defa prim ödediği gelir basamağının % 70 i oranında hesaplanır.

Bu oran, 25 yıldan fazla prim ödenmiş olması halinde, fazla olan her tam yıl için % 1, sigortalıya 35 nci maddede belirtilen yaşlardan sonra aylık bağlanması halinde, ise, fazla olan her tam yaş için % 1 artırılır.

Yaşlılık aylığı her halde yaşlılık aylığına esas olan gelirin % 80 ini aşamaz.

Yaşlılık aylığının başlangıcı :

MADDE 37. — Yaşlılık aylığı, sigortalının, aylık bağlanması için kurumda yazılı istekte bulunduğu tarihi takibeden aybaşından başlar.

3 NCÜ BÖLÜM

Yaşlılık sigortası

MADDE 34. — Tasarımın 34 ncü maddesi Geçici Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 35. — Tasarımın 35 ncü maddesi Geçici Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 36. — Tasarımın 36 ncü maddesi Geçici Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 37. — Tasarımın 37 ncü maddesi Geçici Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin teklifi)

Yaşlılık aylığının kesilmesi :

MADDE 38. — Bu kanuna göre bağlanan yaşlılık aylığı, sigortalının 5434, 506 sayılı Kanunlarla, 506 sayılı Kanununun geçici 20 ne maddesinde belirtilen Emekli Sandıklarına ve bu kanuna tabi olan işlerde çalışması hallerinde kesilir.

Yukarıda belirtilen haller dolayısıyla yaşlılık aylığı kesilen sigortalılar hakkında 5434, 506 sayılı kanunlarla, 506 sayılı Kanununun geçici 20 ne maddesinde belirtilen Emekli Sandıkları mevzuatı ve bu kanun hükümleri uygulanmaz.

Şu kadar ki, yukarıda belirtilen kimselerden işten ayrılarak yazı ile yaşlılık aylığı bağlanması isteğinde bulunanların aylıkları, istek tarihlerini takibeden aybaşından başlanarak yemeden ödenmesine devam edilir.

Toptan ödeme :

MADDE 39. — Bu kanuna göre sigortalı olarak çalıştığı işten ayrılan ve kadın iseler 55, erkek iseler 60 yaşını doldurmuş oldukları halde yaşlılık aylığına hak kazanmamış olan sigortalıların ödedikleri primler, yazılı istekleri üzerine toptan ödeme şeklinde geriverilir.

4 NCÜ BÖLÜM

Ölüm sigortası

Ölüm sigortasından sağlanan yardımlar :

MADDE 40. — Ölüm sigortasından sağlanan yardımlar şunlardır :

- a) Eşe, çocuklara, ana ve babaya aylık bağlanması,
- b) Eşe, çocuklara, ana ve babaya toptan ödeme yapılması,
- c) Ölen sigortalı için cenaze masrafı karşılığı verilmesi.

Ölüm aylığından yararlanma şartları :

MADDE 41. — Ölen sigortalının hak sahiplerine aylık bağlanabilmesi için, sigortalının en az 5 tam yıl sigorta primi ödemiş bulunması şarttır.

(4 Numaralı Geçici Komisyonun değişikliği)

MADDE 38. — Tasarının 38 ne maddesi Geçici Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 39. — Tasarının 39 ne maddesi Geçici Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

4 NCÜ BÖLÜM

Ölüm sigortası

MADDE 40. — Tasarının 40 ne maddesi Geçici Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Ölüm aylığından yararlanma şartları :

MADDE 41. — Ölen sigortalının hak sahiplerine aylık bağlanabilmesi için, sigortalının en az 3 tam yıl sigorta primi ödemiş bulunması şarttır.

(Hükümetin teklifi)

Yaşlılık veya mâlûllük sigortasından aylık almakta iken veya bu aylıklara hak kazandıktan sonra ölenlerin hak sahiplerine de ölüm sigortasından aylık bağlanır.

Ölüm aylığının hesaplanması :

MADDE 42. — Sigortalının ölümü halinde, haksahibi kimselerine bağlanacak aylığın tesbitinde :

a) Sigortalının almakta olduğu veya bağlanmasına hak kazanmış bulunduğu mâlûllük veya yaşlılık aylığı,

b) Mâlûllük veya yaşlılık aylığı bağlandıktan sonra çalışmaya başlıyan veya kontrol muayenesi sebebiyle aylığı kesilen sigortalı için, sağlığında bağlanmış bulunan mâlûllük veya yaşlılık aylığı,

c) En az 5 tam yılı sigorta primi ödemiş olan sigortalının ölüm tarihinde, 50 nevi maddede belirtilen gelir kademelerinden son prim ödediği gelir kademesinin % 70 i üzerinden hesaplanacak aylık,

Esas tutulur.

Aylık bağlanmamış veya aylık bağlanması için istekte bulunmamış olan kadın sigortalının 55, erkek sigortalının 60 tan yukarı yaşlarda ölümü halinde (c) fıkrasına göre hesaplanacak aylık bu yaşlardan sonra doldurmuş bulunduğu her tam yaş için % 1 artırılarak hesaplanır.

Ölüm aylığının başlangıcı :

MADDE 43. — Sigortalının ölümünde hak sahibi kimselerine bağlanacak aylıklar, ölümle aylığı hak kazandıkları tarihten sonraki aybaşından başlar.

Mâlûllük veya yaşlılık aylığı almakta iken ölen sigortalının haksahibi kimselerine bağlanacak aylık, sigortalının hak kazandığı son aylık döneminin sona erdiği tarihten başlar.

Ölüm Sigortasından toptan ödeme :

MADDE 44. — Ölen sigortalının hak sahibi kimselerinden hiçbiri bu Kanuna göre Ölüm Sigortasından aylık bağlanmasına hak kazanamadıkları takdirde, sigortalının ödediği primler, haksahiplerine toptan ödeme şeklinde geriverilir.

(4 Numaralı Geçici Komisyonun değişikliği)

Yaşlılık veya mâlûllük sigortasından aylık almakta iken veya bu aylıklara hak kazandıktan sonra ölenlerin hak sahiplerine de ölüm sigortasından aylık bağlanır.

Ölüm aylığının hesaplanması :

MADDE 42. — Sigortalının ölümü halinde, hak sahibi kimselerine bağlanacak aylığın tesbitinde :

a) Sigortalının almakta olduğu veya bağlanmasına hak kazanmış bulunduğu mâlûllük veya yaşlılık aylığı,

b) Mâlûllük veya yaşlılık aylığı bağlandıktan sonra, çalışmaya başlıyan veya kontrol muayenesi sebebiyle aylığı kesilen sigortalı için, sağlığında bağlanmış bulunan mâlûllük veya yaşlılık aylığı,

c) En az 3 tam yılı sigorta primi ödemiş olan sigortalının ölüm tarihinde, 50 nevi maddede belirtilen gelir kademelerinden son prim ödediği gelir kademesinin % 70 i üzerinden hesaplanacak aylık, esas tutulur.

Aylık bağlanmamış veya aylık bağlanması için istekte bulunmamış olan kadın sigortalının 55, erkek sigortalının 60 tan yukarı yaşlarda ölümü halinde (c) fıkrasına göre hesaplanacak aylık bu yaşlardan sonra doldurmuş bulunduğu her tam yaş için % 1 artırılarak hesaplanır.

MADDE 43. — Tasarının 43 nci maddesi Geçici Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 44. — Tasarının 44 nci maddesi Geçici Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin teklifi)

Eş ve çocuklara, ana ve babaya tahsis yapılması :

MADDE 45. — Ölen sigortalının tahsis yapılmasına hak kazanan kimselerine aşağıdaki hükümlerle belirtilen oran ve şartlarla aylık bağlanır veya toptan ödeme yapılır.

Ölen sigortalının 42 nci madde gereğince tesbit edilecek aylığının veya 44 ncü madde gereğince tesbit edilecek toptan ödeme miktarının,

a) Dul karısına % 50 si, tahsis yapılacak çocuğu bulunmayan dul karısına % 70 i,

b) Kadın sigortalının ölümü tarihinde 60 yaşını geçmiş veya çalışmayacak derecede mâlûl olan ve geçiminin sigortalı tarafından sağlandığı belgelenen kocasına % 50 si, tahsis yapılacak çocuğu bulunmayan kocasına % 70 i

c) 18 yaşını (veya orta öğretim yapması halinde 20 yaşını, yüksek öğrenim yapması halinde 25 yaşını) doldurmamış yahut yaşları ne olursa olsun çalışmayacak durumda mâlûl bulunan çocukları ile evlenmemiş kız çocuklarının her birine % 25 i,

d) Sigortalının ölümü tarihinde eşine ve çocuklarına yapılması gereken tahsisin toplamı sigortalıya ait tahsisten aşağı olursa, artanının, eşit hisseler halinde, geçiminin sigortalı tarafından sağlandığı belgelenen ana ve babasına, (her birinin hissesi % 25 i geçmemek üzere) % 25 i,

Aylık veya toptan ödeme şeklinde verilir.

Sigortalı tarafından evlât edinilmiş, tanınmış veya nesebi düzeltilmiş yahut babalığı hükme bağlanmış çocuklarıyla sigortalının ölümünden sonra doğan çocukları, bağlanacak aylıktan yukarıda belirtilen esaslara göre yararlanırlar.

Hak sahibi eş ve çocuklara yapılacak tahsisin toplamı, sigortalıya ait tutarını geçemez. Bu sınırın aşılması için, gerekirse, hak sahibi kimselerin tahsis miktarlarından orantılı olarak indirmeler yapılır.

(4 Numaralı Geçici Komisyonun değişikliği)

Eş ve çocuklara, ana ve babaya tahsis yapılması :

MADDE 45. — Ölen sigortalının tahsis yapılmasına hak kazanan kimselerine aşağıdaki hükümlerde belirtilen oran ve şartlarla aylık bağlanır veya toptan ödeme yapılır.

Ölen sigortalının 42 nci madde gereğince tesbit edilecek aylığının veya 44 ncü madde gereğince tesbit edilecek toptan ödeme miktarının,

a) Dul karısına % 50 si, tahsis yapılacak çocuğu bulunmayan dul karısına % 70 i,

b) Kadın sigortalının ölümü tarihinde 60 yaşını geçmiş veya çalışmayacak derecede mâlûl olan ve geçiminin sigortalı tarafından sağlandığı belgelenen kocasına % 50 si, tahsis yapılacak çocuğu bulunmayan kocasına % 70 i,

c) 18 yaşını (veya orta öğrenim yapması halinde 20 yaşını, yüksek öğrenim yapması halinde 25 yaşını) doldurmamış yahut yaşları ne olursa olsun çalışmayacak durumda mâlûl bulunan çocukları ile geçimini sağlayacak başka bir gelini olmamak kaydı ile yaşları ne olursa olsun evlenmemiş kız çocuklarının her birine % 25 i,

d) Sigortalının ölümü tarihinde eşine ve çocuklarına yapılması gereken tahsisin toplamı sigortalıya ait tahsisten aşağı olursa, artanının, eşit hisseler halinde, geçiminin sigortalı tarafından sağlandığı belgelenen ana ve babasına, (her birinin hissesi % 25 i geçmemek üzere) % 25 i,

Aylık veya toptan ödeme şeklinde verilir.

Sigortalı tarafından evlât edinilmiş, tanınmış veya nesebi düzeltilmiş yahut babalığı hükme bağlanmış çocuklarıyla sigortalının ölümünden sonra doğan çocukları, bağlanacak aylıktan yukarıda belirtilen esaslara göre yararlanırlar.

Hak sahibi eş ve çocuklara yapılacak tahsisin toplamı, sigortalıya ait tutarını geçemez. Bu sınırın aşılması için, gerekirse, hak sahibi kimselerin tahsis miktarlarından orantılı olarak indirmeler yapılır.

(Hükümetin teklifi)

(4 Numaralı Geçici Komisyonun değişikliği)

Ölüm Sigortasından bağlanan aylığın sona ermesi :

MADDE 46. — Sigortalının dul eşi evlenirse aylığı kesilir. Aylığın kesilmesine yol açan evlenme son bulunca aylık yeniden bağlanır. Sonraki eşinden de aylık almaya hak kazanan dul eşe bu aylıklardan fazla olanı ödenir.

Sigortalının kız çocukları evlenirse bağlanan aylık kesilir. Aylığın kesilmesine yol açan evlenmenin son bulması halinde, dul kaldığı tarihi takibeden aybaşından itibaren geçimini sağlayacak başka bir geliri olmamak kaydı ile yeniden aylık bağlanır.

Sigortalının çocuklarına bağlanan aylıklar; çocuğun 18 yaşını, orta öğrenim yapması halinde 20 yaşını, yüksek öğrenim yapması halinde 25 yaşını dolduracağı tarihe kadar devam eder. Bu yaşları doldurdukları tarihlerde çalışamıyacak durumda mâlûl olan çocukların aylıkları, bu yaşlara vardktan sonra da kesilmez.

Cenaze masrafı karşılığı :

MADDE 47. — Sigortalının veya yaşlılık veya mâlûllük aylığı almakta olanların ölümleri halinde, cenaze giderleri karşılığı olarak, cenazeyi kaldıran gerçek veya tüzel kişilere, 500 lira ödenir.

Bu miktar Bakanlar Kurulunca artırılabilir.

Yapılacak giderler, cenaze masrafları karşılığı olarak ödenecek miktardan az ise, aradaki fark ölenin ailesine verilir.

5. BÖLÜM

Primler

Prim alınması :

MADDE 48. — Bu kanun gereğince sigortalılara yapılacak her türlü yardımlarla yönetim giderlerini karşılamak üzere Kurumca bu kanun hükümlerine göre prim alınır.

Yönetim giderleri Kurumun genel yıllık gelirlerinin % 10 unu aşamaz.

MADDE 46. — Tasarının 46 nci maddesi Geçici Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 47. — Tasarının 47 nci maddesi Geçici Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

5 NCI BÖLÜM

Primler

MADDE 48. — Tasarının 48 nci maddesi Geçici Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin teklifi)

Prim oranları :

MADDE 49. — Bu kanuna göre ödenecek sigorta primi, sigortalının beyan ettiği 50 nei maddede belirtilen gelir basamağının % 13 üdür.

Sigortaya girişlerde bildirilen gelirin % 25 i oranında giriş keseneği; basamak yükselmele- rinde aradaki artış farkı kadar yükselme primi alınır.

Bu kesenek ve primlerin tümü vergi uygula- masında gider olarak yazılabilir.

Sigorta primine esas olan gelir basamakları :

MADDE 50. — Bu kanuna göre sigortalıla- rın ödiyecekleri primlere esas olmak üzere bil- direcekleri aylık gelir basamakları;

Birinci basamak	:	540
İkinci basamak	:	700
Üçüncü basamak	:	900
Dördüncü basamak	:	1 200
Beşinci basamak	:	1 600
Altıncı basamak	:	2 000
Yedinci basamak	:	2 400
Sekizinci basamak	:	2 800
Dokuzuncu basamak	:	3 250
Onuncu basamak	:	3 750
Onbirinci basamak	:	4 500 liradır.

Gelir basamaklarının seçilmesi :

MADDE 51. — Sigortalı, bu kanuna göre sigortalılığının başladığı tarihte 50 nei madde- de belirtilen aylık gelir basamaklarında diledi- ğini seçer ve yazılı olarak en geç 30 gün içinde Kuruma bildirilir.

Bildirim yapılmaması halinde ilk basamak seçilmiş sayılır.

Gelir basamaklarının değiştirilmesi :

MADDE 52. — Sigortalı seçtiği basamakta 2 tam yıl prim ödemedikçe ve sırası dışında ba- samak değiştiremez.

Basamak değiştirme isteği kuruma yazıyla bildirilir.

Bu yazılı talebi takibeden aybaşından itiba- ren sigortalı, seçtiği basamak üzerinden prim- lerini öder.

(4 Numaralı Geçici Komisyonun değişikliği)

MADDE 49. — Tasarının 49 neu maddesi Geçici Komisyonumuzca aynen kabul edilmiş- tir.

MADDE 50. — Tasarının 50 nei maddesi Geçici Komisyonumuzca aynen kabul edilmiş- tir.

MADDE 51. — Tasarının 51 nei maddesi Geçici Komisyonumuzca aynen kabul edilmiş- tir.

MADDE 52. — Tasarının 52 nei maddesi Geçici Komisyonumuzca aynen kabul edilmiş- tir.

(Hükümetin teklifi)

Primlerin ödenmesi :

MADDE 53. — Sigortalı, 49 ncu maddede belirtilen prim borcunu, (Ocak - Mart) (Nisan - Haziran), (Temmuz - Eylül) ve (Ekim - Aralık) sürelerine aid olmak üzere, ilgili dönemi takibinden ayın sonuna kadar kuruma ödemek zorundadır.

Primler, süresi içinde ve tam olarak ödenmezse, ödenmeyen kısmına sürenin bittiği tarihten başlayarak ilk dönem için % 10 fark ve bundan sonra geçecek her ay için % 2 gecikme zammı uygulanır.

Gecikme zammı yalnız prim alacaklarına uygulanır, tutarı bu zammın uygulandığı prim miktarını geçemez,

Dâva veya icra kovuşturması açılmış olsa bile primlerin ödenmemiş kısmı için gecikme zammı tahsil olunur.

Primlerin zamanında ödenmeyen kısmı için, gecikme zammının uygulandığı sürenin sonundan başlayacak kanuni faiz tahsil olur.

Primlerin hesaplanması, ödenmesi ve tahsil usulleri tüzükle belirtilir.

Ödenmeyen primler için kurumca düzenlenecek belgeler :

MADDE 54. — Bu kanuna göre alınacak sigorta primlerinin ödenmesi için kurumca sigortalıya yapılacak bildiri üzerine prim borçları ödenmezse, kurumca düzenlenen ve sigortalının prim borcu miktarını gösteren belgeler resmî dairelerin usulüne göre verdikleri belgeler hükmünde olup, icra ve iflâs dairelerince, bunların tâbi oldukları hükümlere göre işlem yapılır.

Yersiz olarak alınan primlerin geriverilmesi :

MADDE 55. — Yanlış ve yersiz olarak alındığı anlaşılan primler, alındığı tarihten itibaren 10 sene geçmemiş ise, sigortalıya geriverilir.

Primleri geriverilenlere, primleri iptal edilen çalışmaları dolayısıyla kurumca mââlüllük, yaşlılık ve ölüm sigortalarından verilmekte olan aylıklar, ilgililer bu sebeple gerekli tahsis ve ödense şartlarını yitirmiş olurlarsa durdurulur. Şu kadar ki, daha önce sağlanan yardımlara ilişkin giderler ilgililerden geri alınmaz.

(4 Numaralı Geçici Komisyonun değişikliği)

MADDE 53. — Tasarımın 53 ncu maddesi Geçici Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 54. — Tasarımın 54 ncu maddesi Geçici Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 55. — Tasarımın 55 ncu maddesi Geçici Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin teklifi)

6. BÖLÜM

Çeşitli hükümler

Raporlar :

MADDE 56. — Bu kanunun uygulanmasında, mâlûllük halinin tesbitinde, Sosyal Sigortalar Kurumu Sağlık Tesisleri sağlık kurullarınca verilecek raporlarda belirtilen hastalık ve ârizalar esas tutulur.

Raporları yeter görülmiyen ilgililer kurumca yeniden muayene ettirilebilirler.

İlgililerin durumlarının tesbitine son muayene raporu esas tutulur.

Yukarda belirtilen raporlar üzerine, kurumca verilen karara ilgililer tarafından itiraz edilirse, durum Sosyal Sigortalar Yüksek Sağlık Kurulunca karara bağlanır.

Bu hizmet karşılığı, Sosyal Sigortalar Kurumunun ücret tarifesi üzerinden Sosyal Sigortalar Kurumuna ödenir.

Aylıkların birleşmesi :

MADDE 57. — Hem mâlûllük hem de yaşlılık sigortasından aylık bağlanmasına hak kazanan sigortalıya bu aylıklardan yüksek olanı, aylıklar eşitse yalnız yaşlılık aylığı bağlanır.

(Mâlûllük sigortasından aylık bağlanmasına ve yaşlılık sigortasından toptan ödeme yapılmasına hak kazanan sigortalıya yalnız aylık verilir.

Aylıkların ödenmesi :

MADDE 58. — Sigortalıya ve hak sahibi olan kimselere bağlanan aylıklar üç ayda bir peşin verilir. Aylığın bağlanış tarihi ile ilk dönem arasındaki haklar ayrıca ödenir.

Peşin verilen aylıklar durum değişikliği veya ölüm halinde geri alınmaz.

Hizmetlerin birleştirilmesi :

MADDE 59. — 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu ile 506 sayılı Kanunun geçici 20 nci maddesinde belirtilen emekli sandıkları ile ka-

(4 Numaralı Geçici Komisyonun değişikliği)

6 NCI BÖLÜM

Çeşitli hükümler

Raporlar :

MADDE 56. — Bu kanunun uygulanmasında, mâlûllük halinin tesbitinde Sosyal Sigortalar Kurumu sağlık tesisleri sağlık kurulları ile Genel Bütçeye dâhil dairelere ait hastaneler sağlık kurullarınca verilecek raporlarda belirtilen hastalık ve ârizalar esas tutulur.

Raporları yeter görülmiyen ilgililer Kurumca yeniden muayene ettirilebilirler.

İlgililerin durumlarının tesbitinde son muayene raporu esas tutulur.

Yukarda belirtilen raporlar üzerine Kurumca verilen karara ilgililer tarafından itiraz edilirse, durum, bu Kurumun Yüksek Sağlık Kurulunca karara bağlanır.

Bu Kurumun Yüksek Sağlık Kurulunun kuruluş şekil ve şartları ile çalışma usulleri ve üyelerine verilecek ödenek, Çalışma ve Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığınca birlikte hazırlanacak bir tüzükle tesbit edilir.

MADDE 57. — Tasarının 57 nci maddesi Geçici Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Aylıkların ödenmesi :

MADDE 58. — Sigortalıya veya hak sahibi olan kimselere bu kanun gereğince bağlanan aylıklar, 3 ayda bir peşin olarak verilir. Aylığın başlama tarihi ile ilk üç aylık devre arasındaki haklar ayrıca ödenir.

Peşin ödenen üç aylık, durum değişikliği veya ölüm halinde geri alınmaz.

MADDE 59. — Tasarının 59 ncu maddesi Geçici Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin teklifi)

nunla kurulu diğer emekli sandıkları mevzuatına tabi çeşitli işlerde çalışmış olanların, bu işlerde geçen hizmet süreleri ile bu kanuna tabi hizmetleri 228 sayılı Kanun ve bu Kanunu tadil eden 1214 sayılı Kanun esaslarına göre birleştirilir.

Eş ve çocukların kontrol muayeneleri :

MADDE 60. — Bu kanuna göre aylık bağlanan çalışamıyacak durumda mâlûl koca veya çocukları kurumca kontrol muayenesine tabi tutulabilir.

Mâlûl koca 55 yaşını doldurduktan sonra, kontrol muayenesine tabi tutulmaz.

Kabul edilir bir özrü olmadığı halde kontrol muayenesi, kurumun yazılı bildirisinde belirtilen tarihten sonraki aybaşına kadar yaptırılmazsa, koca ve çocukların çalışamıyacak durumda mâlûl sayılmaları sebebiyle bağlanmış veya artırılmış bulunan aylıklar, kontrol muayenesi için belirtilen tarihten sonraki ay başından başlanarak kesilir.

Muayene neticesinde mâlûllük halinin devam ettiği anlaşılırsa, anlaşıldığı tarihi takibeden aybaşından itibaren aylığının ödenmesine yeniden başlanır.

Avans :

MADDE 61. — Kurum, aylık veya toptan ödeme işlemlerine başlanmış bulunan ve aylık bağlanmasına veya toptan ödeme yapılmasına hak kazandığı anlaşılan sigortalıya veya hak sahibi kimselerine, ileride alacaklarından kesilmek üzere, avans verilebilir.

Yol parası ve zorunlu giderler :

MADDE 62. — Bu kanun gereğince sigortalılarla ölümlerinde hak sahibi kimseleri,

- a) Mâlûllük durumlarının tesbiti,
- b) Verilen raporların kurumca yeterli görülmemesi sebebiyle yeniden muayenesi,
- c) Kontrol muayenesi,

Dolayısıyla kurumca bir yerden başka bir yere gönderilirse bunların veya lüzum görülmesi üzerine bunlara refakat edecek kimselerin

(4 Numaralı Geçici Komisyonun değişikliği)

Eş ve çocukların kontrol muayeneleri :

MADDE 60. — Bu kanuna göre aylık bağlanan çalışamıyacak durumda mâlûl koca veya çocukları Kurumca kontrol muayenesine tabi tutulabilir.

Mâlûl koca 60 yaşını doldurduktan sonra, kontrol muayenesine tabi tutulmaz.

Kabul edilir bir özrü olmadığı halde kontrol muayenesi, kurumun yazılı bildirisinde belirtilen tarihten sonraki aybaşına kadar yaptırılmazsa, koca ve çocukların çalışamıyacak durumda mâlûl sayılmaları sebebiyle bağlanmış veya artırılmış bulunan aylıklar, kontrol muayenesi için belirtilen tarihten sonraki ay başından başlanarak kesilir.

Muayene neticesinde mâlûllük halinin devam ettiği anlaşılırsa, anlaşıldığı tarihi takibeden aybaşından itibaren aylığının ödenmesine yeniden başlanır.

Avans verilmesi :

MADDE 61. — Mâlûllük, yaşlılık veya ölüm sigortalarından aylık veya toptan ödeme işlemlerine bağlanmış bulunan ve aylık bağlanmasına veya toptan ödeme yapılmasına hak kazandığı anlaşılan sigortalıya veya hak sahibi kimselerine, ileride alacaklarından mahsubedilmek üzere avans verilebilir.

Yolluk ve zorunlu giderler :

MADDE 62. — Bu kanun gereğince sigortalılarla ölümlerinde hak sahibi kimselere,

- a) Mâlûllük durumlarının tesbiti,
- b) Verilen raporların kurumca yeterli görülmemesi sebebiyle yeniden muayenesi,
- c) Kontrol muayenesi,

Dolayısıyla kurumca bir yerden başka bir yere gönderilirse bunların veya lüzum görülmesi üzerine bunlara refakat edecek kimselerin yol

(Hükümetin teklifi)

yol paraları ile zorunlu giderleri Çalışma Bakanlığınca onanacak bir tarifeye göre kurumca ödenir.

İlgililerin isteği veya itirazı üzerine kurumca muayeneye gönderilenlerin bu istek veya itirazlarının doğru olduğu anlaşılırsa bunlara ve refakatçilerine de yol parası ve zaruri masraflar ödenir.

Üçüncü kişinin sorumluluğu :

MADDE 63. — Üçüncü bir kimsenin suç sayılır hareketi ile bu kanunda sayılan yardımların yapılmasını gerektiren bir halin doğmasında kurum sigortalıya gerekli bütün yardımları yapar. Ancak bu yardımların tutarı için üçüncü kişilere rücu eder.

Savcılıktan bilgi istenmesi :

MADDE 64. — Kurum, bu kanunda belirtilen sigorta olayları dolayısıyla yapılan soruşturmaların sonucu hakkında Cumhuriyet savcılıklarından bilgi isteyebilir.

Bildirim ve itiraz :

MADDE 65. — Kurum, mâlûllük, yaşlılık ve ölüm sigortalarından aylık bağlanması veya toptan ödeme yapılması için gerekli belgeler tamamlandıca, bağlanacak aylıkları ve yapılacak toptan ödemeleri hesap ve tesbit ederek en geç üç ay içinde ilgililere yazı ile bildirir.

Sigortalı ve hak sahibi kimseleri, kararı bildiren yazıyı aldıkları günden başlamak üzere bir yıl içinde yetkili mahkemeye başvurarak Kurumun kararına itiraz edebilirler.

İtiraz, kararın uygulanmasını durdurmaz.

Yaş :

MADDE 66. — Mâlûllük, Yaşlılık ve Ölüm Sigortalarına ilişkin yaş ile ilgili hükümlerin uygulanmasında, sigortalıların ve hak sahibi çocuklarının, sigortalının bu kanuna tabi olarak ilk defa çalışmaya başladığı tarihte nüfus kütüğünde kayıtlı bulunan doğum tarihleri, sigortalının bu kanuna tabi olarak ilk defa çalışmaya başladığı tarihten sonra doğan çocuklarının da nüfusu kütüğüne ilk olarak yazılan doğum tarihleri esas tutulur.

(4 Numaralı Geçici Komisyonun değişikliği)

paraları ile zorunlu giderleri Çalışma Bakanlığınca onanacak bir tarifeye göre kurumca ödenir.

İlgililerin isteği veya itirazı üzerine kurumca muayeneye gönderilenlerin bu istek veya itirazlarının doğru olduğu anlaşılırsa bunlara ve refakatçilerine de yol parası ve zaruri masraflar ödenir.

MADDE 63. — Tasarımın 63 nci maddesi Geçici Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 64. — Tasarımın 64 nci maddesi Geçici Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 65. — Tasarımın 65 nci maddesi Geçici Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 66. — Tasarımın 66 nci maddesi Geçici Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin teklifi)

Nüfus kayıtlarında doğum ay ve günleri yazılı olmıyanlar 1 Temmuzda, doğum ayı yazılı olup da günü yazılı olmıyanlar o ayın 1 inde doğmuş sayılır.

Sigorta yardımlarının haczedilemeyeceği :

MADDE 67. — Bu kanun gereğince bağlanacak aylıklar, nafaka borçları dışında, haciz veya başkasına devir ve temlik edilemez.

Ancak, sigortalılara veya hak sahibi kimselerine Kurumca fuzulen ödendiği anlaşılan her türlü aylık yardımlar 55 nci maddenin son fıkrası saklı kalmak kaydıyle, ilgililerin, sonraki her çeşit istihkaklarından, kesilmek suretiyle geri alınır.

Kurum memurlarının teftiş yetkileri:

MADDE 68. — Kurumun teftiş yetkili memurlarına, bu Kanunun uygulanması bakımından, İş Kanununda belirtilen teftiş, kontrol ve denetleme yetkisi tanınmıştır.

Bildirim :

MADDE 69. — Bu kanun gereğince yapılacak bildirimler hakkında 7201 sayılı Tebligat Kanunu hükümleri uygulanır.

Uyuşmazlıkların çözüm yeri :

MADDE 70. — Bu kanunun uygulanmasından doğan uzlaşmazlıklar, yetkili iş mahkemelerinde veya bu dâvalara bakmakla görevli mahkemelerde görülür.

Bu kanuna dayanılarak Kurumca açılacak tazminat dâvaları 10 yıllık zaman aşımına tabidir.

Tüzükler yürürlüğe girinceye kadar yapılacak işlem :

MADDE 71. — Bu kanunda sözü geçen tüzükler bu kanunun yayımı tarihinden başlanarak en geç altı ay içinde düzenlenir.

Bu tüzükler yürürlüğe girinceye kadar, bu kanunda tüzükle tesbit olunacağı belirtilen hususlarda, Çalışma Bakanlığınca çıkarılacak genelgelere göre işlem yapılır.

(4 Numaralı Geçici Komisyonun değişikliği)

MADDE 67. — Tasarımın 67 nci maddesi Geçici Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 68. — Tasarımın 68 nci maddesi Geçici Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 69. — Tasarımın 69 ncu maddesi Geçici Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 70. — Tasarımın 70 nci maddesi Geçici Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Tüzüklerin düzenlenmesi :

MADDE 71. — Bu kanunda sözü geçen tüzükler bu kanunun yayımı tarihinden başlanarak en geç altı ay içinde düzenlenir.

(Hükümetin teklifi)

Tam yılın tanımı :

MADDE 72. — Bu kanunda geçen «tam yıl» deyimi 360 takvim gününü ve «ay» deyimi otuz takvim gününü ifade eder.

İtiraz :

MADDE 73. — Sigortalılar bu kanun hükümlerinin uygulanması hakkında Kurumca yapılacak tesbite karşı, bildirim tarihinden sonraki bir ay içinde yetkili mahkemeye başvurabilirler.

İtirazlar bu kanun hükümlerinin uygulanmasını durdurmaz.

Karşılıklar :

MADDE 74. — Her hesap yılı sonunda o yıl içinde elde olunan primlerinden ve Kurumun diğer gelirlerinden aşağıdaki karşılıklar ayrılır :

- a) Matematik karşılık,
- b) Ödenmiş primler karşılığı,
- c) Taşınır ve taşınmaz mallar için iç sigorta fonları karşılığı,
- ç) Diğer karşılıklar ve provizyonlar,

Matematik karşılık, bu kanun gereğince bağlanan aylıkların peşin değeri toplamıdır.

Ödenmiş primler karşılığı, o yıl gelirlerinden yıl içinde yapılan bütün ödemeler, matematik karşılıklar ve (c), (ç) bendlerinde yazılı diğer karşılıklar ve provizyonlar çıktıktan sonra geri kalan miktardır.

Teknik Bilânço :

MADDE 75. — Mâlûllük, Yaşlılık ve Ölüm sigortalarının malî bünyeleri en geç her beş yılda bir hazırlanacak teknik bilânçolarla gözden geçirilir.

Sigorta yardımlarının geçim şartları ve sigortalıların genel kazanç seviyelerinde meydana gelen değişmeler karşısındaki durumları her beş yılda bir ve gerekirse daha önce Kurum tarafından incelenerek varılacak sonuç, gereği yapılmak üzere Çalışma Bakanlığına bildirilir.

(4 Numaralı Geçici Komisyonun değişikliği)

MADDE 72. — Tasarının 72 nci maddesi Geçici Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 73. — Tasarının 73 nci maddesi Geçici Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Karşılıklar :

MADDE 74. — Her hesap yılı sonunda o yıl içinde elde olunan primlerden ve kurumun diğer gelirlerinden aşağıdaki karşılıklar ayrılır :

- a) Matematik karşılık,
- b) Ödenmiş primler karşılığı,
- c) Menkul ve gayrimenkuller için dâhilî sigorta fonları karşılığı,
- ç) Diğer karşılıklar ve provizyonlar,

Matematik karşılık, bu kanun gereğince bağlanan aylıkların peşin değeri toplamıdır.

Ödenmiş primler karşılığı, o yıl gelirlerinden yıl içinde yapılan bütün ödemeler, matematik karşılıklar ve (c), (ç) bendlerinde yazılı diğer karşılıklar ve provizyonlar çıktıktan sonra geri kalan miktardır.

Teknik bilânço :

MADDE 75. — Mâlûllük, yaşlılık ve ölüm sigortalarının malî bünyeleri en geç her 5 yılda bir hazırlanacak teknik bilânçolarla gözden geçirilir.

Sigorta yardımlarının geçim şartları ve sigortalıların genel kazanç seviyelerinde meydana gelen değişmeler karşısındaki durumları her 5 yılda bir ve gerekirse daha önce kurumu tarafından incelenerek varılacak sonuç, gereği yapılmak üzere Çalışma Bakanlığına bildirilir.

(Hükümetin teklifi)

Lira kesirleri :

MADDE 76. — Bu kanuna göre sigortalıya veya hak sahibi kimselerin her birine bağlanacak aylığın aylık tutarındaki lira kesirleri liraya çıkarılır.

Değişen aylıkların başlangıcı :

MADDE 77. — Bu kanuna göre aylık bağlanan sigortalı ile hak sahibi kimselerin durumlarında kendilerine veya başka hak sahiplerine bağlanmış bulunan aylık miktarının değiştirilmesini gerektiren bir durum meydana gelirse, aylık miktarları, değişikliğin meydana geldiği tarihten sonra ki, aybaşından başlanarak yeni duruma göre değiştirilir.

Hakkın düşmesi :

MADDE 78. — Bu kanunda tersine hüküm bulunmadıkça, bu kanundan doğan haklar, hakkı doğuran olay tarihinden başlayarak beş yıl içinde istenmezse düşer.

7. BÖLÜM

Ceza hükümleri

Müeyyideler :

MADDE 79. — 26 ncı maddede belirtilen hükümleri yerine getirmiyen sigortalılar hak-

Millet Meclisi

(4 Numaralı Geçici Komisyonun değiştirisi)

Lira kesirleri :

MADDE 76. — Bu kanuna göre sigortalıya veya hak sahibi kimselerinden her birine bağlanacak aylığın aylık tutarındaki lira kesirleri liraya çıkarılır.

Değişen aylıkların başlangıcı :

MADDE 77. — Bu kanuna göre aylık bağlanan sigortalı ile hak sahibi kimselerin durumlarında, kendilerine veya başka hak sahiplerine bağlanmış aylık tutarının artırılmasını veya azaltılmasını gerektiren bir değişiklik meydana gelirse aylık miktarları, bu değişikliğin meydana geldiği tarihi takibeden aybaşından başlayarak artırılır veya azaltılır.

Hakkın düşmesi :

MADDE 78. — Bu kanunda aksine hüküm bulunmadıkça, ölüm sigortası hakları, hakkı doğuran olay tarihinden başlanarak beş yıl içinde istenmezse düşer.

Mâlûllük, yaşlılık ve ölüm sigortalarından her hangi bir döneme ilişkin aylığını beş yıl içinde almıyanların bu döneme ilişkin aylıkları ödenmez.

İsteğe bağlı sigorta :

MADDE 79. — En az 2 tam yıl bu kanuna göre sigortalı bulunanlar, kendilerine, daha önce mâlûllük veya yaşlılık aylığı bağlanmamış olmak şartıyla, 24 ncü maddede belirtilen sigortalılık niteliğini kaybettiklerinde, kuruma yazılı olarak istekte bulunmak suretiyle, mâlûllük, yaşlılık ve ölüm sigortalarına isteğe bağlı olarak devam edebilirler.

İsteğe bağlı sigortanın hangi esaslar daire-sinde yapılacağı Çalışma Bakanlığınca hazırlanacak bir tüzükte belirtilir.

7. BÖLÜM

Ceza hükümleri

Müeyyideler :

MADDE 80. — 26 ncı maddede belirtilen hükümleri yerine getirmiyen sigortalılar hakkın-

(S. Sayısı : 201 e 2 ncı ek)

(Hükümetin teklifi)

kında 200 liradan 5 000 liraya kadar ağır para cezası hükmolunur.

Tekerrür halinde hükmolunacak para cezası, birinci defasında 1 000 liradan, ikinci defasında ise 1 500 liradan aşağı olamaz.

24 ncü maddede belirtilen kimselerden, kendilerini süresi içinde kuruma bildirmedikleri tesbit edilenlerle sigorta prim borçlarını ödemiye-
yenler hakkında, kurumca yapılacak müracaat üzerine bağlı buldukları meslek kuruluşları-
rınca, bir aya kadar, meslekten men cezası verilir.

8. BÖLÜM

Geçici hükümler

Kanunun uygulama alanı :

GEÇİCİ MADDE 1. — Bu kanun hükümlerinin ihtiyacı karşılayacak kurum örgütü kurulduktan sonra hangi il sınırları içinde uygulanacağı Bakanlar Kurulunca tesbit olunur.

İleri yaştakilere aylık bağlanması :

GEÇİCİ MADDE 2. — Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte 45 yaşını geçmiş bulunan erkek sigortalılarla, 40 yaşını geçmiş kadın sigortalılardan, erkek iseler, 60 kadın iseler 55 yaşını doldurmuş olmakla beraber, 15 tam yıl üzerinden sigorta primi ödemiye-
yenler :

a) Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce en az on yıldan beri her hangi bir işverene hizmet akdi ile bağlı olmaksızın kendi adına ve hesabına çalıştıklarını belgelemek,

(4 Numaralı Geçici Komisyonun değiştirisi)

da 200 liradan 5 000 liraya kadar hafif para cezası hükmolunur.

Tekerrür halinde hükmolunacak para cezası, birinci defasında 1 000 liradan, ikinci defasında ise 1 500 liradan aşağı olamaz.

Disiplin cezası :

MADDE 81. — 24 ncü maddede belirtilen kimselerden kendilerini süresi içinde kuruma bildirmediklerini tesbit edilenlerle sigorta prim borçlarını zamanında ödemiye-
yenler hakkında, kurumca yapılacak müracaat üzerine bağlı buldukları meslek kuruluşları-
rınca, bir aya kadar disiplin cezası niteliğinde meslekten men cezası verilir.

Tekerrür halinde verilecek meslekten men cezası bir aydan az olamaz.

8 NCI BÖLÜM

Geçici hükümler

Kanunun uygulama alanı :

GEÇİCİ MADDE 1. — Bu kanun hükümlerinin ihtiyacı karşılayacak kurum örgütü kurulduktan sonra hangi il sınırları içinde uygulanacağı Bakanlar Kurulunca tesbit olunur.

Bu örgütlenme, yurt çapında en geç 3 yılda tamamlanır.

İleri yaştakilere aylık bağlanması :

GEÇİCİ MADDE 2. — Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte 45 yaşını geçmiş bulunan erkek sigortalılarla, 40 yaşını geçmiş kadın sigortalılardan, erkek iseler 60, kadın iseler 55 yaşını doldurmuş olmakla beraber, 15 tam yıl üzerinden sigorta primi ödemiye-
yenler :

a) Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce en az on yıldan beri her hangi bir işverene hizmet akdi ile bağlı olmaksızın kendi adına ve hesabına çalıştıklarını belgelemek,

(Hükümetin teklifi)

b) En az beş tam yıl sigorta primi ödemek, Şartıyla, 15 tam yıl prim ödemiş olanlar gibi yaşlılık aylığına hak kazanırlar.

10 yıllık eski çalışma süresi, bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren en geç bir yıl içinde meslek kuruluşlarına verilecek belgelerle tevsik edilir.

Çalışma belgelerinin gerçeğe uymadığı mahkeme kararı ile tesbit edildiği takdirde, gerek sigortalılar gerekse belgeyi düzenleyenler hakkında genel hükümlere göre ceza kovuşturması yapılır. Ayrıca, kurumun bu yüzden uğriyacağı zararlar % 50 fazlası ve kanuni faizi ile birlikte bunlardan tahsil edilir.

Yazılma :

GEÇİCİ MADDE 3. — Bu kanunun II nci kısmının yürürlüğe girdiği tarihte 24 ncü maddenin 1 nci fıkrası kapsamına girenler en geç bir ay içinde kurumun ilgili şubesine başvurarak yazılma işlemlerini yaptırırlar.

Birden çok karısı bulunanlar :

GEÇİCİ MADDE 4. — Türk Medeni Kanununun yürürlüğe girmesinden önce evlenen ve birden çok karısı bulunan sigortalının ölümünde, bu kanuna göre bağlanacak dul aylıkları bunlar arasında eşit surette paylaşılır.

Bunlardan birinin aylığının kesilmesini gerektiren bir durum meydana gelirse, aylığı, kalan dul bir ise onun aylığına, birden çok ise eşitlikle bunların aylıklarına eklenir.

Yürürlük tarihi :

MADDE 80. — Bu kanunun 1 nci kısım hükümleri yayımı tarihinde, II nci kısım hükümleri ise yayımını takibeden ay başından itibaren 6 ay sonra yürürlüğe girer.

(4 Numaralı Geçici Komisyonun değişikliği)

b) En az beş tam yıl sigorta primi ödemek, Şartıyla, 15 tam yıl prim ödemiş olanlar gibi yaşlılık aylığına hak kazanırlar.

10 yıllık eski çalışma süresi, bu kanunun uygulanmasına geçildiği tarihten itibaren en geç bir yıl içinde meslek kuruluşlarına verilecek belgelerle tevsik edilir.

Çalışma belgelerinin gerçeğe uymadığı mahkeme kararı ile tesbit edildiği takdirde, gerek sigortalılar gerekse belgeyi düzenleyenler hakkında genel hükümlere göre ceza kovuşturması yapılır. Ayrıca, kurumun bu yüzden uğriyacağı zararlar % 50 fazlası ve kanuni faizi ile birlikte bunlardan tahsil edilir.

Çalışmakta olanların yazılması :

GEÇİCİ MADDE 3. — Bu kanunun II nci kısmının yürürlüğe girdiği tarihte 24 ncü maddenin 1 nci fıkrası kapsamına girenler en geç bir ay içinde kurumun ilgili şubesine başvurarak yazılma işlemlerini yaptırırlar.

GEÇİCİ MADDE 4. — Bu kanunun 56 ncı maddesinde belirtilen Yüksek Sağlık Kurulu bu kurumun bünyesinde kuruluncaya kadar, sağlık raporları üzerine kuruma yapılan işleme itirazlar Sosyal Sigortalar Kurumu Yüksek Sağlık Kurulunca karara bağlanır. Bu hizmet karşılığı, Sosyal Sigortalar Kurumunun ücret tarifesi üzerinden Sosyal Sigortalar Kurumuna ödenir.

EK GEÇİCİ MADDE 5. — Bu kanunda sözü geçen tüzükler yürürlüğe girinceye kadar, bu kanunda tüzükle tesbit olunacağı belirtilen hususlarda, Çalışma Bakanlığınca çıkarılacak genelgelere göre işlem yapılır.

Yürürlük tarihi :

MADDE 82. — Tasarımın 80 ncı maddesi Geçici Komisyonumuzca 82 ncı madde olarak aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin teklifi)

Yürütme hükmü :

MADDE 81. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

10 . 6 . 1971

Başbakan	Devlet Bakanı
<i>N. Erim</i>	Başbakan Yardımcısı
Devlet Bakanı	<i>S. Koçuş</i>
Başbakan Yardımcısı	Devlet Bakanı
<i>A. Karaosmanođlu</i>	<i>M. Özgüneş</i>
Devlet Bakanı	Adalet Bakanı
<i>D. Kitaplı</i>	<i>İ. Arar</i>
Millî Savunma Bakanı	İçişleri Bakanı
<i>F. Melen</i>	<i>H. Ömerođlu</i>
Dışişleri Bakanı	Maliye Bakanı
<i>O. Olcay</i>	<i>S. N. Ergin</i>
Millî Eğitim Bakanı	Bayındırlık Bakanı
<i>S. Orel</i>	<i>C. Karakaş</i>
Dış Eko. İliş. Bakanı	Sağ. ve Sos. Y. Bakanı
<i>Ö. Derbil</i>	<i>T. Akyol</i>
Güm. ve Tekel Bakanı	Tarım Bakanı
<i>H. Özalp</i>	<i>M. O. Dikmen</i>
Ulaştırma Bakanı	Çalışma Bakanı
<i>H. Arık</i>	<i>A. Sav</i>
Sanayi ve Ti. Bakanı	En. ve Ta. Kay. Bakanı
<i>A. Çilingirođlu</i>	<i>İ. Topalođlu</i>
Turizm ve Ta. Bakanı	İmar ve İskân Bakanı
<i>E. Y. Akçal</i>	<i>S. Babürođlu</i>
Köy İşleri Bakanı	Orman Bakanı
<i>C. Aykan</i>	<i>S. İnan</i>
Gençlik ve Spor Bakanı	
<i>S. Ergun</i>	

(4 Numaralı Geçici Komisyonun değiştirisi)

Yürütme hükmü :

MADDE 83. — Tasarının 81 nci maddesi Geçici Komisyonumuzca 83 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.